

УКЛАДАЧІ:

Леся РОНДЯК – кандидат педагогічних наук, викладач педагогіки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Людмила КАСПЕРСЬКА – викладач методики навчання української мови, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Лариса РОНДЯК – викладач методики навчання української мови, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Леся ОХРИМЕНКО – викладач методики навчання української мови, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Ольга СОБКОВСЬКА – викладач методики навчання математики, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Оксана ЗАХАРКО – викладач методики навчання математики, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Мар'яна ШОСТАК – викладачі методики навчання математики, спеціаліст першої категорії.

Наталія АНТОНОВА – викладач методики навчання природничої освітньої галузі, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Олександра КРІЛЬ – викладач методики навчання громадянської та історичної освітньої галузі, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Олег КРУГЛЯК – кандидат педагогічних наук, викладач теорії і методики фізичного виховання, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Володимир ЧЕРВЕЦЬКИЙ – викладач методики навчання технологічної освітньої галузі, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Оксана СУРМА – викладач музичного виховання з методикою, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Ярина ФЕДЬКО – викладач музичного виховання з методикою, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Людмила ЗАРІЦЬКА викладач образотворчого мистецтва з методикою навчання, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Марія ДЗЮБА – викладач методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Педагогіка	7
Методика навчання української мови	18
Методика навчання математики	25
Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі.....	28
Методика навчання природничої освітньої галузі.....	31
Теорія і методика фізичного виховання.....	32
Методика навчання технологічної освітньої галузі.....	34
Музичне виховання з методикою	36
Образотворче мистецтво з методикою навчання... ..	38
Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	39

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розбудова і становлення демократичного суспільства потребує створення системи підготовки висококваліфікованого фахівця початкової школи, яка повинна забезпечити виховання і навчання всебічно розвиненої особистості, справжнього патріота України.

Проведення атестації здобувачів фахової передвищої освіти - комплексного кваліфікаційного іспиту визначає рівень якості освітньо-професійної підготовки фахового молодшого бакалавра, випускника педагогічного коледжу до організації освітнього процесу у початковій школі. Це найважливіша форма підсумкового контролю, на основі якої оцінюються професійні якості майбутніх учителів і приймається рішення про їх кваліфікацію.

Комплексний кваліфікаційний іспит є основною формою контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти, оскільки дає майбутнім учителям чітке уявлення про результати їхньої праці, сприяє формуванню адекватної самооцінки, націлює на роботу над собою, на повсякденне самовдосконалення.

Комплексний кваліфікаційний іспит враховує характер і завдання освіти, специфіку навчальних предметів і завдань, які вони виконують у підготовці фахівця початкової школи. Одночасно іспит тісно пов'язаний з характером та організацією освітнього процесу початкової школи згідно з Концепцією Нової української школи та спрямований на перевірку у здобувачів освіти компетентностей і результатів навчання, їх застосування на практиці.

Зміст питань комплексного кваліфікаційного іспиту визначено освітньо-професійною програмою «Початкова освіта» підготовки фахівців зі спеціальності 013 «Початкова освіта» освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр».

Зміст комплексного кваліфікаційного іспиту включає питання педагогіки та методики навчання української мови, методики навчання математики, методики навчання природничої освітньої галузі, теорії і методики фізичного виховання, методика навчання технологічної освітньої галузі, музичного виховання з методикою, образотворчого мистецтва з методикою навчання, методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

Програмні компетентності випускника

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати власної діяльності в освітньому процесі.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК8. Здатність спілкуватися іноземною мовою

Фахові компетентності

СК1. Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК2. Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК3. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК4. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

СК5. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.

СК6. Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК8. Здатність до проведення формульовального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК9. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК11. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

СК12. Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

СК14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей

Програмні результати навчання

РН1. Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2. Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН3. Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН4. Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6. Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН7. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН8. Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН9. Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН10. Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН11. Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН12. Складати індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН13. Створювати здоров'язберезувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14. Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15. Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПЕДАГОГІКА

1. Учитель, його соціальні функції. Класики педагогіки та народні просвітителі про роль та завдання вчителя у розвитку особистості дитини (Я. Коменський, Г. Сковорода, К. Ушинський, О. Духнович, І. Франко, В. Сухомлинський, І. Филипчак).

Учитель, його соціальні функції; роль учителя у суспільстві та житті дитини; основні професійні функції вчителя: освітня; розвивальна; виховна. Думки класиків педагогіки та народних просвітителів про роль учителя: Я. Коменський — про значення посади вчителя; К. Ушинський — вимоги до вчителя-вихователя; О. Духнович — місія вчителя у розвитку людини й людства; Г. Сковорода — учитель як провідник до самопізнання; І. Франко — ідеал народного вчителя; В. Сухомлинський — покликання до професії, учитель як творець духовного світу дитини; І. Филипчак — учитель народу, носій культури й національної свідомості.

Професіограма вчителя — система вимог до особистих якостей і професійних компетентностей: моральність; відповідальність; гуманізм; педагогічна культура; комунікативність; фахова компетентність; здатність до творчості; уміння організувати навчання й виховання; професійна рефлексія.

2. Педагогіка – наука про виховання. Основні педагогічні поняття, їх характеристика. Завдання педагогіки на сучасному етапі розвитку освіти в Україні (за Концепцією Нової української школи).

Педагогіка — наука про виховання; об'єкт — виховання як соціальне явище; предмет — закономірності виховання, навчання, освіти; значення педагогіки — наукове обґрунтування виховання й навчання, розвиток особистості, удосконалення освітньої практики. Я. Коменський — засновник педагогіки як науки; систематизація педагогічних понять; природовідповідність; всезагальна освіта; роль учителя у формуванні гармонійної особистості.

Основні педагогічні категорії: виховання (у широкому соціальному значенні; у широкому педагогічному; у вузькому педагогічному); освіта; навчання; самовиховання; самоосвіта.

Сучасні тенденції розвитку педагогіки: дитиноцентризм; учень і вчитель як суб'єкти освітнього процесу; інклюзивна освіта; індивідуальна освітня траєкторія; партнерська взаємодія; використання сучасних цифрових інструментів (EdTech-платформи, інтерактивні середовища, віртуальні лабораторії).

Завдання педагогіки на сучасному етапі (за Концепцією НУШ): формування компетентної, відповідальної особистості; розвиток критичного мислення; забезпечення якості освіти; створення безпечного, мотивувального освітнього середовища; виховання громадянських, соціальних, емоційних компетентностей.

Основні напрями реформування освіти: компетентнісний підхід; особистісно-орієнтоване навчання; технологізація; інтеграція змісту; інклюзія в освіті.

3. Методи науково-педагогічного дослідження, їх класифікація. Використання методів науково-педагогічного дослідження вчителем початкових класів.

Методи науково-педагогічного дослідження; класифікація методів: емпіричні та теоретичні. Емпіричні методи: педагогічне спостереження; бесіда; анкетування; інтерв'ю; тестування; вивчення продуктів діяльності; педагогічний експеримент; проєктивні методики; аналіз документації; моніторинг результатів навчання. Теоретичні методи: аналіз; синтез; узагальнення; моделювання; порівняння; класифікація; систематизація; прогнозування.

Сучасні підходи до дослідження в освіті: дитиноцентризм; суб'єктність учня й учителя; інклюзивний підхід; індивідуальна освітня траєкторія; використання цифрових інструментів для збору та аналізу даних (EdTech-платформи, онлайн-опитування, електронні портфоліо, цифрова аналітика).

Використання методів дослідження вчителем початкових класів: систематичне спостереження за навчальною, емоційною та соціальною поведінкою; вивчення продуктів

діяльності учнів (зошити, творчі роботи, цифрові завдання); застосування проєктивних методик для виявлення емоційного стану та взаємодії в колективі; проведення міні-експериментів на уроці; використання цифрових сервісів для збору даних (Google Forms, ClassDojo, інтерактивні платформи); аналіз динаміки розвитку учня; корекція освітнього процесу на основі отриманих результа

4. Предмет і основні поняття дидактики. Завдання дидактики на сучасному етапі розвитку наукової та практичної педагогіки (за Концепцією Нової української школи).

Дидактика — галузь педагогіки, що вивчає закономірності навчання; об'єкт — процес навчання; предмет — зміст, принципи, методи, форми та засоби навчання. Видатні дидакти: Я. Коменський; Ж.-Ж. Руссо; Й. Песталоцці; Й. Герbart; А. Дістервег; К. Ушинський; Г. Ващенко. Основні дидактичні категорії: освіта; навчання; самоосвіта; зміст освіти; принципи навчання; методи навчання; форми організації навчання; засоби навчання. Сучасні тенденції дидактики: дитиноцентризм; суб'єктність учня й учителя; інклюзивна освіта; індивідуальна освітня траєкторія; компетентнісний підхід; інтеграція змісту; використання цифрових інструментів (EdTech-платформи, інтерактивні середовища, віртуальні лабораторії).

Завдання дидактики на сучасному етапі (за Концепцією НУШ): формування ключових компетентностей; оновлення змісту освіти; забезпечення якості та доступності навчання; створення безпечного, мотивувального освітнього середовища; розвиток критичного мислення; підтримка інклюзії; технологізація та інноваційність навчання.

5. Сутність процесу навчання, його функції. Основні компоненти навчального процесу, їх характеристика.

Сутність процесу навчання — двосторонній процес спільної діяльності вчителя й учня; викладання — діяльність учителя; учіння — пізнавальна діяльність учня; ученя як об'єкт і суб'єкт навчальної діяльності.

Функції навчання: освітня; розвивальна; виховна; мотиваційна; контроль-корекційна; соціалізуюча.

Компоненти процесу навчання: цільовий; стимульовально-мотиваційний; змістовий; операційно-діяльнісний; контроль-регулювальний; оцінно-результативний.

Мотиви учіння школярів: безпосередньо спонукальні; перспективно спонукальні; інтелектуальні; соціальні.

Діагностика мотивів: спостереження; бесіда; анкетування; аналіз навчальної активності.

Розвиток позитивної мотивації: ситуація успіху; підтримка; цікаві завдання; активні методи; партнерська взаємодія. Сучасні підходи до навчання: особистісно-орієнтований підхід; компетентнісний підхід; інтеграція змісту; технологізація; інклюзія в освіті; дитиноцентризм; суб'єктність учня; використання цифрових інструментів (EdTech-платформи, інтерактивні середовища).

Концепція Нової української школи: компетентнісне навчання; формування ключових компетентностей; активна діяльність учня; навчання через досвід; безпечне й мотивувальне освітнє середовище; підтримка індивідуального розвитку.

6. Реалізація принципів дидактики в освітньому процесі початкової школи.

Принципи навчання — керівні положення, що визначають цілі, завдання, зміст, форми та методи навчання; регулятивна роль принципів — організація діяльності вчителя й учнів. Принцип науковості й доступності; принцип систематичності й послідовності; принцип наочності; принцип активності та свідомості учнів; принцип міцності; принцип зв'язку з життям; принцип врахування індивідуальних особливостей; принцип емоційності.

Реалізація принципів у початковій школі: добір змісту відповідно до вікових можливостей; логічна послідовність подачі матеріалу; використання наочних засобів; організація активної пізнавальної діяльності (інтерактивні методики, рефлексія, запитання для критичного мислення); вправлення й повторення; опора на життєвий досвід учнів; індивідуалізація та диференціація; створення емоційно сприятливих умов навчання.

7. Поняття про зміст освіти, його структуру. Державний стандарт початкової освіти, його характеристика.

Поняття про зміст освіти — педагогічно відібрана система знань, умінь, навичок,

досвіду творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення, необхідних для розвитку особистості.

Структура змісту шкільної освіти: знання; уміння; навички; досвід творчої діяльності; емоційно-ціннісне ставлення до себе і світу. Державний стандарт початкової освіти — комплексний нормативний документ, що містить: базовий навчальний план початкової школи; стандарти освітніх галузей; державні вимоги до мінімального рівня засвоєння змісту початкової освіти.

Навчальні плани та навчальні програми — змістова основа організації освітнього процесу; визначають структуру, обсяг і послідовність вивчення навчального матеріалу.

Освітні програми за редакцією О. Савченко і Р. Шияна — варіативні моделі організації змісту початкової освіти.

Поняття навчальної програми — нормативний документ, що визначає зміст, структуру та логіку вивчення навчального предмета. Альтернативні програми: «Інтелект України»; «Росток»; «Світ чекає крилатих».

8. Підручники та навчальні посібники початкової школи, їх характеристика.

Підручник — навчальна книга, зміст якої відповідає чинній навчальній програмі та забезпечує систематизоване засвоєння матеріалу з навчального предмета. Сучасні вимоги до підручників: дидактичні; методичні; психологічні; санітарно-гігієнічні. Види навчальних книг: підручники; навчальні посібники; робочі зошити; хрестоматії; збірники завдань; дидактичні матеріали.

Структура підручника: тексти (основний; додатковий; пояснювальний); позатекстові компоненти — апарат організації засвоєння (запитання й завдання; інструктивні матеріали; таблиці; вправи; плани); апарат орієнтування (зміст; рубрики; позначки; умовні сигнали).

Особливості підручників для молодших школярів: доступність; чіткість; наочність; відповідність віковим можливостям; логічність структури; оптимальний обсяг; емоційна привабливість.

Роль підручника в організації самостійної роботи учнів: орієнтація в змісті; виконання завдань; робота з текстом; аналіз ілюстрацій; тренувальні вправи. Види роботи з підручником: читання; виділення головного; відповіді на запитання; робота за зразком; складання плану; виконання вправ.

Аналіз підручника (за вибором студента): відповідність віковим особливостям; структура; апарат орієнтування; апарат організації засвоєння; наочність; методичний апарат.

9. Поняття про методи, прийоми та засоби навчання. Класифікація методів навчання, їх характеристика.

Методи навчання — способи спільної діяльності учителя й учнів, метою яких є засвоєння знань, умінь і навичок та різнобічний розвиток особистості; прийоми — окремі дії в межах методу. Класифікація методів: за джерелом знань — словесні, наочні, практичні; за характером пізнавальної діяльності — пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі. У сучасній початковій школі застосовують інтерактивні, рефлексивні, інформаційно-комунікаційні методи, методи розвитку критичного мислення й творчої діяльності, що забезпечують активну участь учнів у навчальному процесі. Засоби навчання — матеріальні та інформаційні об'єкти, що підтримують реалізацію методів; їх поділяють на натуральні, зображувальні, технічні, цифрові та друковані.

10. Розвиток форм організації навчання в історичному аспекті (індивідуальна, індивідуально-групові, класно-урочна, белл-ланкастерська, мангеймська, дальтон-план).

Поняття форм організації навчання; істотні ознаки форм, що клялися історично (індивідуальна, індивідуально-групові, класно-урочна система, белл-ланкастерська, мангеймська, дальтон-план, бригадно-лабораторна); сучасна провідна форма — урок; напрями його оновлення: діяльнісний і компетентнісний підходи, цифровізація, інтерактивні та гнучкі моделі роботи, формувальне оцінювання, персоналізація, інтеграція змісту, педагогіка партнерства.

11. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Структура уроку. Вимоги до уроку: дидактичні, виховні, організаційні, психологічні, етичні, естетичні, санітарно-гігієнічні.

Урок як основна форма організації навчання в сучасній школі. Ознаки уроку, його переваги та недоліки. Структура уроку та її складові. Сучасні вимоги до уроку: дидактичні, виховні, організаційні, психологічні, етичні, естетичні, санітарно-гігієнічні.

Педагогічні основи побудови навчального процесу на уроці: визначення мети й завдань; поєднання освітніх, виховних і розвивальних функцій; опора на особистий досвід учнів; формування позитивної мотивації; організація колективної, групової та індивідуальної роботи; застосування сучасних педагогічних інструментів; контроль за ходом і результатами навчальної діяльності учнів.

12. Контроль навчальних досягнень учнів: сутність, функції, види. Форми й методи контролю в умовах сучасної школи.

Критерії якості знань, умінь і навичок учнів.

Методи і форми перевірки (усні, письмова, практична, програмована, діагностичні роботи; індивідуальна, групова, фронтальна, самооцінювання).

Психолого-педагогічні особливості перевірки знань, умінь і навичок учнів початкових класів.

Своєрідність організації перевірки знань, умінь і навичок здобувачів освіти у Новій українській школі (з вашого досвіду).

Свідоцтво досягнень.

Учнівські портфоліо.

13. Види оцінювання результатів навчання здобувачів освіти в Новій українській школі/

Оцінювання як процес отримання та аналізу даних про стан сформованості результатів навчання учнів і формулювання на цій основі педагогічних суджень.

Види оцінювання: формувальне та підсумкове.

Формувальне оцінювання: сутність, призначення, алгоритм діяльності вчителя.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів. Вербальна та рівнева оцінка.

Свідоцтво досягнень учнів: характеристика навчальної діяльності, характеристика результатів навчання, рекомендації вчителя, побажання батьків.

14. Способи активізації пізнавальної діяльності в освітньому процесі початкової школи.

Пізнавальна активність як чинник успішного навчання молодших школярів. Пізнавальний інтерес як емоційно забарвлене прагнення дитини до пізнання нового, здобуття знань і дослідження навколишнього світу.

Стимули розвитку пізнавального інтересу: зміст навчального матеріалу, форми й методи навчання, особливості взаємин в освітньому середовищі.

Сучасні методи навчання, що активізують розумову діяльність і забезпечують емоційне сприймання матеріалу: проблемне та дослідницьке навчання, пізнавальні ігри, моделювання життєвих ситуацій, рефлексія, цифрові освітні інструменти, елементи STEM/STREAM-освіти. Методи розвитку емоційного інтелекту. Стратегії критичного мислення. Нові форми організації пізнавальної діяльності: урок-квест, урок-дослідження, урок-проект, інтегровані уроки.

15. Мета і завдання національного виховання у державних документах про освіту і виховання (Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді; Концепція «Нова українська школа»; Програма «Основні орієнтири виховання учнів 1–12 класів»).

Поняття мети виховання як різнобічного розвитку особистості. Значення мети виховання для педагогічної теорії та практики. Історичний характер мети виховання: еволюція виховного ідеалу (за Г. Ващенко). Мета та завдання виховання у сучасній українській школі. Тракткування мети виховання у державних документах:

Концепція «Нова українська школа»

Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді»

Програма «Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів»

16. Принципи національного виховання, їх реалізація в освітньому процесі початкової школи.

Принципи виховання як загальні вихідні положення, що визначають вимоги до змісту, форм і методів виховного процесу. – Характеристика принципів виховання за

матеріалами державних документів:

Програма «Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів»
«Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді»
Особливості реалізації принципів національного виховання в освітньому процесі початкової школи.

17. Поняття про методи виховання, їх класифікація та характеристика.

Методи виховання як способи впливу на свідомість, волю, почуття, поведінку вихованців.

Класифікація методів виховання: методи формування свідомості особистості (розповідь, лекція, бесіда, диспут, переконання, навіювання, приклад); методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки (привчання, вправи, громадська думка, виховні ситуації, педагогічна вимога); методи стимулювання дитячої поведінки та діяльності (заохочення, покарання, гра, змагання); методи самовиховання (самопостереження, самоаналіз, самокритика, самооцінка, самоконтроль, самозвіт). Особливості використання методів виховання у практиці вчителя початкової школи.

18. Поняття про форми організації виховання, їх класифікація та характеристика.

Форми організації виховання. Класифікація форм організації виховної роботи: за кількістю учасників, за змістом, за основним суб'єктом діяльності та ін. Умови забезпечення активності дітей (репродуктивної, творчої) під час використання різних форм організації виховання. Навести приклади найкращого виховного заняття, години спілкування, (свята) з власної практики.

19. Завдання та зміст розумового виховання у сучасній початковій школі, основні шляхи їх реалізації.

Розумове виховання як цілеспрямована діяльність педагогів з розвитку розумових сил і мислення учнів та прищеплення їм культури розумової праці. Завдання розумового виховання (Концепція «Нова українська школа»), шляхи їх реалізації в освітньому процесі, позашкільній роботі, сімейному вихованні.

Сутність пізнавального інтересу, стимули розвитку пізнавального інтересу (ті, що йдуть від змісту матеріалу, методів і форм, які обирає вчитель, взаємин у колективі).

Основні шляхи та форми позакласної роботи, спрямовані на розвиток пізнавальних інтересів учнів.

Роль сучасних освітніх технологій у розумовому вихованні: цифрові ресурси, інтерактивні платформи, дослідницькі та проєктні технології як засоби розвитку мислення і формування ключових компетентностей.

20. Завдання, зміст та методи морального виховання учнів початкових класів.

Поняття про мораль. Сучасне уявлення про суть і завдання морального виховання. Напрями морального виховання: формування громадянина України, патріота своєї Батьківщини; статеве і гендерне виховання учнів; виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку і відповідальності; правове виховання; виховання несприятливості до наркогенних речовин; екологічне виховання; виховання гуманних рис характеру, виховання культури поведінки. Методи морального виховання.

21. Завдання, зміст, форми і методи реалізації національно-патріотичного виховання учнів початкових класів.

Сутність та завдання національно-патріотичного виховання в контексті НУШ, (формування громадянської свідомості, любові до Батьківщини, поваги до культурної спадщини, державних символів тощо). Інтеграція національно-патріотичної тематики в навчальні предмети, позакласну діяльність, виховні заходи. Форми (уроки, ранки, проєкти, свята, акції, екскурсії) та методи (словесні, наочні, ігрові, проєктні, дослідницькі, приклад особистості педагога) патріотичного виховання. Родинне виховання маленьких українців. Приклади з власного педагогічного досвіду або спостережень під час практики.

22. Проблеми екології в Україні. Завдання, зміст і методи екологічного виховання в початковій школі.

Екологічна ситуація в Україні; основні екологічні проблеми (забруднення повітря, води, ґрунтів; відходи; вирубування лісів; зміна клімату; втрата біорізноманіття). Завдання екологічного виховання: формування екологічної свідомості; екологічної культури

поведінки; відповідального ставлення до природи; готовності діяти в інтересах сталого розвитку.

Сталий розвиток як основа сучасного екологічного виховання: ощадливе використання ресурсів; сортування та зменшення відходів; енергоефективність; відповідальне споживання; турбота про майбутні покоління.

Екологічне виховання в освітньому процесі, позакласній і позашкільній роботі, родинному вихованні.

Зміст екологічного виховання: знання про природу; правила екологічно безпечної поведінки; формування навичок сталого способу життя; участь у природоохоронних діях.

Методи і форми: спостереження; дослідницькі та проєктні роботи; екологічні ігри; екскурсії; акції; екологічні стежки; практичні природоохоронні дії; інтерактивні методи НУШ.

Сучасні підходи: еко-проєкти; STEAM-екологія; цифрові ресурси; віртуальні екскурсії; участь у всеукраїнських екоініціативах; розвиток екологічної компетентності молодших школярів.

23. Система трудового виховання у початковій школі, характеристика її складових.

Значення праці в житті людини. Система трудового виховання, її завдання та зміст. Види дитячої праці (навчальна праця, уроки трудового навчання, самообслуговування, суспільно-корисна праця). Вимоги до організації праці учнів. Виховання працьовитості в сім'ї. Ідеї В. Сухомлинського щодо трудового виховання (праця як духовна потреба, посильність, радість праці, відповідальність, праця в природі). Елементи народної педагогіки у трудовому вихованні (родинні трудові традиції, спільні справи, ремесла, взаємодопомога).

24. Характеристика профорієнтаційної роботи в закладі загальної середньої освіти. Роль початкової школи у здійсненні профорієнтації учнів.

Профорієнтація – підготовка школяра до свідомого вибору професії. Зміст, форми, методи профорієнтації з учнями різних вікових груп. Характеристика етапів профорієнтаційної роботи в закладі загальної середньої освіти: профінформація, профконсультація, профдіагностика, профвідбір, профадаптація. Специфіка профорієнтаційної роботи з учнями молодшого шкільного віку: формування позитивного ставлення до праці, ознайомлення з різними видами професій через ігрові, наочні та практичні форми; інтеграція профорієнтаційних елементів у кожен урок (математика, читання, «Я досліджую світ», мистецтво, «Дизайн і технології»).

Сучасні форми профорієнтаційної роботи з молодшими школярами: професійні ігри, рольові моделювання, майстер-класи, зустрічі з представниками професій, віртуальні екскурсії, проєкти «Професія моєї мрії», використання відео та цифрових ресурсів.

25. Завдання, зміст та засоби естетичного виховання учнів початкових класів у сучасній школі.

Суть естетичного виховання як складової гармонійного розвитку особистості; формування здатності сприймати, розуміти й творити прекрасне; розвиток емоційно-чуттєвої сфери, естетичного смаку, творчого мислення. Зміст і завдання естетичного виховання. Естетичне виховання у різних видах діяльності: музичній, образотворчій, театральній, художньо-мовленнєвій, природознавчій. Інтегровані уроки мистецтва; естетичні компоненти на уроках інших предметів. Засоби естетичного виховання: твори мистецтва, природа, музика, художнє слово, декоративно-ужиткове мистецтво, творчі завдання.

Сучасні засоби: ТРВЗ-прийоми, прийоми роботи з картиною (входження в картину, «оживлення» образу, емоційне передбачення), творчі проєкти, арт-студії, скетчинг, колаж, монотипія, інтерактивні мистецькі практики, цифрові галереї, віртуальні музеї, STEAM-підходи.

Досвід В. Сухомлинського: «Кімната казок» як простір емоційного переживання; свята квітів— виховання чуття краси через природу; «Школа під голубим небом» — естетичне сприймання у живому контакті з природою, словом, музикою. Роль родини у формуванні естетичних смаків. Позакласна та позашкільна робота з естетичного виховання.

26. Роль фізичного виховання у формуванні особистості сучасного школяра.

Система фізичного виховання у початковій школі.

Роль фізичного виховання у формуванні особистості сучасного школяра; формування потреби у заняттях фізичними вправами, у дотриманні здорового способу життя. Роль фізичного виховання у працях класиків педагогічної думки. І. Боберський – засновник української теорії фізичного виховання.

Завдання та зміст фізичного виховання в сучасній школі.

Система фізичного виховання у початковій школі: уроки фізичної культури; фізкультурно-оздоровчі заходи протягом навчального дня (ранкова гімнастика, фізкультхвилинка, рухливі перерви, спортивна година); позакласна робота (спортивні секції, змагання, туристські мандрівки).

Засоби фізичного виховання: традиційні (фізичні вправи, оздоровчі сили природи, гігієнічні чинники); нетрадиційні (фітотерапія, аромотерапія, кольоротерапія, музикотерапія).

Сучасні підходи: ігрові фітнес-формати, рухові челенджі, інтерактивні руханки, використання цифрових ресурсів для розвитку рухової активності, елементи здоров'язбережувальних технологій.

27. Поняття про учнівський колектив, його ознаки. Шляхи формування учнівського колективу.

Поняття про учнівський колектив, його ознаки. Колектив як група, об'єднана суспільно значущою метою; група з високим рівнем згуртованості. Ознаки учнівського колективу: спільна соціально значуща ціль; спільна діяльність; органи самоврядування; ділові взаємини; дисципліна; сприятливий психологічний клімат; мажорний тон. Функції колективу: організаторська, виховна, стимулювальна.

Етапи (стадії) розвитку колективу. Роль колективу класу, трудового колективу у житті людини.

Шляхи формування та згуртування колективу учнів молодшого шкільного віку: залучення до різних видів діяльності; традиції класу; колективні творчі справи; організація самоврядування (за О. Рябоконт); створення позитивного емоційного середовища; розвиток навичок співпраці; ігрові та проєктні форми; командні завдання; ранкові кола; вправи на взаємопідтримку; інтерактивні методи НУШ.

Сучасні підходи: тимблдинги для дітей; кооперативні ігри; проєкти «клас як команда»; цифрові інструменти для спільної діяльності; практики ненасильницького спілкування; розвиток емоційного інтелекту як основи згуртованості.

Приклади з переддипломної практики: участь дітей у спільних міні-проєктах; створення класних традицій; проведення командних ігор; організація чергувань; ранкові зустрічі; колективні творчі справи; вправи на взаємодію та довіру.

28. Характеристика основних форм співпраці школи з сім'єю. Підготовка та проведення батьківських зборів.

Взаємодія школи та сім'ї у вихованні дітей, педагогіка партнерства (НУШ) як основа співпраці: рівноправність, довіра, повага, відповідальність, діалог, спільна мета розвитку дитини. Значення сім'ї у вирішенні завдань різнобічного розвитку дитини (розумового, морального, трудового, естетичного, фізичного). Зміст просвітницької роботи школи з батьками молодших школярів. Сучасні форми співпраці школи й сім'ї: батьківські збори, індивідуальні консультації, онлайн-зустрічі, спільні проєкти, майстер-класи, День відчинених дверей, інтерактивні заходи, участь батьків у шкільних подіях, використання відео та шкільного сайту/електронних платформ для комунікації.

Батьківські збори: види, організація та проведення.

29. Функції та обов'язки класного керівника (за «Положенням про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти»).

Класний керівник — координатор виховних впливів школи, сім'ї, громадськості. Функції класного керівника: організаторська; координаційна; виховна; діагностична; стимулювальна.

Вимоги до класного керівника: педагогічна культура; комунікативність; емпатія; відповідальність; уміння працювати з колективом; володіння сучасними виховними технологіями.

Права та обов'язки класного керівника (за «Положенням про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти»).

Напрями діяльності класного керівника: вивчення особистості учня; робота з батьками; організація колективу; формування цінностей; профілактична діяльність; створення безпечного та підтримувального середовища.

Форми і методи виховної роботи: бесіди; тренінги; ігрові та проектні форми; колективні творчі справи; ранкові зустрічі; інтерактивні методи; практики розвитку емоційного інтелекту; цифрові інструменти для комунікації та взаємодії.

Позакласна виховна робота: гуртки; тематичні заходи; екскурсії; соціальні та волонтерські ініціативи; класні традиції; участь у шкільних подіях; організація дитячого самоврядування.

Педагогіка партнерства у взаємодії з батьками: довіра; повага; відповідальність; відкритість; спільне планування виховних заходів; підтримка розвитку дитини.

30. Система освіти в Україні, її структура. Характеристика основних складників системи освіти України (за Законом України «Про освіту»).

Поняття про систему освіти як сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, закладів освіти, суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу, органів управління освітою та нормативно-правових актів, що регулюють освітню сферу. Складники системи освіти України (ст. 10 Закону «Про освіту»): дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

Характеристика складників системи освіти України (за ст. 10–18 Закону України «Про освіту»).

31. Внутрішньошкільне керівництво закладом загальної середньої освіти. Функції та обов'язки директора школи і його заступників.

Організація внутрішньошкільного керівництва (Закон України «Про освіту», ст. 26; Закон України «Про повну загальну середню освіту», ст. 38). Функції та обов'язки директора школи і його заступників. Внутрішньошкільні органи управління: директор; заступники; педагогічна рада; методичні об'єднання; учнівське та батьківське самоврядування; інші органи, визначені статутом. В. Сухомлинський — приклад творчого, гуманного керівника школи.

32. Значення педагогічної ради для успішної організації освітнього процесу в школі. Підготовка та проведення педагогічної ради.

Педагогічна рада школи — постійно діючий колегіальний орган управління закладом загальної середньої освіти (Положення про педагогічну раду закладу загальної середньої освіти, затверджене наказом МОН України № 127 від 23.03.2005 р., зі змінами). Значення педагогічної ради для організації освітнього процесу. Функції і зміст роботи педагогічної ради. Підготовка та проведення педагогічної ради: склад, періодичність, тривалість, порядок ухвалення рішень.

33. Завдання та зміст методичної роботи в початковій школі. Характеристика основних форм методичної роботи.

Методична робота в початковій школі — важливий фактор підвищення фахової майстерності вчителя; завдання та зміст методичної роботи: удосконалення професійних компетентностей; впровадження сучасних технологій; підтримка інновацій; аналіз результатів навчання; узагальнення досвіду; робота з освітніми стандартами; розвиток цифрової та інклюзивної компетентності.

Основні форми методичної роботи: індивідуальні (самоосвіта; консультації; наставництво; індивідуальна траєкторія професійного розвитку); колективні (методичні об'єднання; педагогічні ради; творчі групи; тренінги; майстер-класи).

Сучасні форми методичної роботи: воркшопи; методичні студії; Lesson Study; TeachMeet; EdCamp-формати; професійні онлайн-спільноти. Організація роботи методичного об'єднання вчителів початкових класів: планування; визначення проблеми; обмін досвідом; аналіз результатів; підтримка впровадження НУШ

34. Ключові засади Концепції Нової української школи.

Ключові засади Концепції Нової української школи; основні положення НУШ: орієнтація на компетентнісний підхід; дитиноцентризм; педагогіка партнерства; автономія школи; академічна свобода вчителя; нова структура та зміст освіти; інтегроване навчання; формування ключових компетентностей; нова модель оцінювання; інклюзивна освіта; нове освітнє середовище.

Мета НУШ: формування компетентної, відповідальної, творчої особистості, здатної до навчання впродовж життя.

Завдання НУШ: оновлення змісту освіти; розвиток критичного мислення; формування громадянських і соціальних компетентностей; створення безпечного та мотивувального освітнього середовища; партнерство між учителем, учнем і батьками. Педагогіка партнерства: взаємоповага; довіра; співпраця; відповідальність; активна участь батьків; суб'єктність учня. Нове освітнє середовище: сучасні навчальні простори; мобільні меблі; доступ до цифрових технологій; навчальні осередки; безпечність і комфорт.

Інтегроване навчання: міжпредметні зв'язки; тематичні тижні; діяльнісний підхід; цілісне сприйняття світу. Нова модель оцінювання: формувальне оцінювання; акцент на прогресі; індивідуальна траєкторія; вербальна характеристика; підтримка мотивації.

Навчальні осередки: простір для читання; простір для творчості; простір для досліджень; простір для гри; простір для роботи в групах; простір для відпочинку. Інклюзивна освіта: доступність; адаптації та модифікації; командний супровід; асистент учителя; рівні можливості для всіх дітей.

35. Особистісно орієнтоване навчання: суть, ознаки, засоби впровадження.

Особистісно орієнтоване навчання: суть, ознаки, засоби впровадження; сутність особистісно орієнтованого підходу — повага до кожної дитини; визнання її унікальності; опора на індивідуальний досвід; створення умов для розвитку й саморозвитку.

Основні ознаки особистісно орієнтованого навчання (за О. Савченко): зосередження на потребах учня; діагностична основа навчання; навчальний діалог; співпраця й співтворчість; ситуація вибору й відповідальності; турбота про фізичне та емоційне благополуччя; адаптація методики до можливостей дитини; стимулювання розвитку й саморозвитку.

Засоби впровадження: індивідуальні освітні траєкторії; диференціація; варіативні завдання; навчальні проекти; портфоліо; рефлексивні практики; підтримувальне оцінювання; партнерська взаємодія.

Втілення засад особистісно орієнтованої педагогіки в початковій школі: діяльнісний підхід; інтерактивні методи; навчання через гру; підтримка мотивації; створення безпечного й емоційно комфортного середовища; розвиток самостійності.

Виховання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами: інклюзивне середовище; адаптації та модифікації; командний супровід; індивідуальна програма розвитку; партнерство з батьками.

36. Науково-педагогічна діяльність Я.А.Коменського. Актуальність ідей Я.А.Коменського для розвитку сучасної української школи.

Я.А.Коменський — засновник педагогічної науки; дидактична система Коменського: класно-урочна система; вікова періодизація; структура змісту освіти; роль учителя; організація навчання. дидактичні принципи Коменського (наочність; доступність; послідовність; систематичність; природовідповідність; активність учнів; міцність знань; виховуюче навчання).

Педагогічні праці: «Велика дидактика»; «Материнська школа»; «Світ чуттєвих речей у картинках»; «Відкриті двері до мов усіх наук».

Актуальність ідей Коменського для сучасної української школи: гуманізм; дитиноцентризм; наочність; доступність; системність; діяльнісний підхід; індивідуалізація; значення рідної мови; виховуюче навчання; роль учителя як наставника.

Використання ідей Коменського в НУШ: компетентнісний підхід; інтегроване навчання; формувальне оцінювання; педагогіка партнерства; навчання через діяльність; створення безпечного й мотивувального середовища.

37. Виховання у східних слов'ян. Розвиток шкільництва у Київській Русі.

Літературно-педагогічні пам'ятки IX–XI ст.

Виховання у східних слов'ян: мета — формування працюючої, моральної, фізично витривалої людини; завдання — підготовка до праці, життя в громаді, дотримання звичаїв; періоди виховання: баяння; пестування; набуття трудових умінь; ініціації.

Розвиток шкільництва у Київській Русі: перші свідчення про появу шкіл 988 р.; школи «книжного вчення» Ярослава Мудрого; монастирські школи XI ст.; школи грамоти у містах; кормильство як форма домашнього виховання.

Літературно-педагогічні пам'ятки IX–XI ст. та їх значення: «Повчання Володимира Мономаха дітям»; «Златоуст»; «Ізборник Святослава» — розвиток морального виховання, поширення книжної культури, формування основ шкільного навчання.

38. Іван Филипчак – педагог, письменник, дослідник історії шкільництва, громадський діяч.

Основні аспекти педагогічно-просвітницької діяльності: учений-дослідник історії шкільництва Галичини; учитель у середніх закладах; популяризатор рідної історії та культури; автор творів для молоді. Історичні твори І. Филипчак: «За Сян!»; «Будівничий держави»; «Анна Ярославна — королева Франції»; «Кульчицький — герой Відня» та інші. Значення вивчення історії та літератури рідного краю: формування національної свідомості; повага до традицій і звичаїв; виховання патріотизму; розвиток світогляду школяра.

Педагогічні погляди І. Филипчак: проблеми освіти й виховання; роль учителя в суспільстві; вимоги до наставника — моральність, відповідальність, служіння громаді, любов до дітей; відображено у нарисах з історії шкільництва («Школа в Стрільбичах»; «Школа в Городині»; «Історія села Берегів») та у повісті «За вчительським хлібом».

39. Педагогічні погляди Г. Ващенка, їх значення у розвитку національної системи виховання.

Педагогічні погляди Г. Ващенка; значення для розвитку національної системи виховання; наукові праці Ващенка, зокрема «Виховний ідеал», їх роль у формуванні української національної педагогіки; виховний ідеал, побудований на християнській моралі та українській духовності. Виховний ідеал у різні історичні періоди: до хрещення Русі; після хрещення Русі; козацька доба; виховний ідеал XX століття.

Основні ідеї Ващенка: національне виховання; моральність; духовність; патріотизм; працюючість; формування характеру; виховання волі; служіння народові; роль учителя як морального авторитету й провідника національної ідеї.

Проект системи освіти у вільній Україні (за Ващенком): національна школа; виховання громадянина; поєднання інтелектуального, морального, фізичного й естетичного розвитку; християнсько-моральні засади; українська мова й культура як основа виховання.

40. Провідні ідеї педагогічної системи В. Сухомлинського.

Провідні ідеї педагогічної системи В. Сухомлинського; педагог-гуманіст, науковець, директор Павлівської школи, письменник; педагогічна спадщина — основа гуманістичної української освіти. Провідні педагогічні ідеї: любов до Батьківщини; виховання гуманних рис характеру; радість розумової праці; радість успіху у навчанні; значення праці у всебічному розвитку особистості; виховання здорової, фізично розвинутої дитини; формування особистості в колективі і через колектив; мудра влада педагога. Використання ідей В. Сухомлинського у сучасній національній школі: гуманістичний підхід; дитиноцентризм; розвиток емоційного інтелекту; навчання через успіх; формування цінностей; виховання любові до праці; турбота про здоров'я; партнерська взаємодія вчителя й учня; створення атмосфери довіри й підтримки.

Критерії оцінювання

Оцінка «відмінно».

Студент ґрунтовно розкрив зміст матеріалу у повному обсязі; виявив всебічні і систематичні знання; виявив вільне володіння професійною термінологією; логічно, послідовно виклав матеріал з посиланням на нормативні документи; глибоко аналізував та оцінював педагогічні явища.

Оцінка «добре».

Студент послідовно, глибоко розкрив основний зміст навчального матеріалу; теоретичні положення підтверджував фактичним матеріалом; правильно застосував термінологію.

У відповідях були неточності у використанні термінології, незначні помилки у викладі фактичного матеріалу, які не змінювали сутність питання.

Оцінка «задовільно».

Студент відтворював основний навчальний матеріал; зміст питань викладав частково, не завжди послідовно; не пов'язував відповідь із суміжними дисциплінами; відповідь не ґрунтовна, поверхнева, але сутність питання в цілому розкрита.

Оцінка «незадовільно».

Студент не розкрив основний зміст питань; припускав грубі і принципові помилки; слабо володів понятійним апаратом.

Література

1. Анненкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Пуссол В.М. Педагогіка: модульний курс. Навч. посіб. Львів: Новий світ, 2018. 567 с.
2. Артемова Л.П. Історія педагогіки України: Підручник. К.: Либідь, 2006. 424 с.
3. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу <http://dano.dp.ua/attachments/article/303>.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. К. : Альма-матер, 2015. 304 с.
5. Закон України «Про освіту». Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с.
7. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
9. Нова українська школа [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://mon.gov.ua/2016/12/05/konczepczziya.pdf>.
10. Оноприєнко О.В. Нова українська школа: Інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи. навч.-метод.посіб. Харків: В-во «Ранок», 2021.208 с.
11. Основні орієнтири виховання учнів 1—11 класів загальноосвітніх навчальних закладів .Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1243736-11#Text>
12. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти. К.: Богданова А.М., 226 с.
13. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти. К.: Грамота, 2013. 504 с.
14. Типові освітні програми Нової української школи. 1-2 та 3-4 класи. К.: Світоч, 2019. 336 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Урок позакласного читання як основна форма керівництва самостійним дитячим читанням. Особливості проведення таких уроків у початкових класах. Показати послідовність роботи над дитячою книжкою, здійснити аналіз дитячої книжки.

Літературна освіта молодших школярів - складова частина початкової ланки освіти. Сутність початкової літературної освіти. Основна форма опанування змісту літературної освіти - урок, допоміжні - екскурсії в музеї, бібліотеки, зустрічі з місцевими письменниками. Принципи змісту літературної освіти: художньо-естетичний, літературознавчий.

Завдання й організація позакласного читання в початкових класах. Методичні принципи добору книг, рекомендованих для позакласного читання дітям молодшого шкільного віку.

Форми керівництва позакласним читанням учнів початкових класів. Лінії зв'язку його з класним: тематична, авторська, жанрова.

Уроки позакласного читання, основна форма керівництва позакласним читанням молодших школярів. Бібліотечні уроки.

Три етапи формування читацької самостійності школярів. Завдання кожного етапу. Структура і методика уроків позакласного читання на кожному з цих етапів. Види роботи на уроках позакласного читання з урахуванням етапу, формування читацької самостійності та вимог програми. Види уроків позакласного читання, їх зміст, основні завдання. Облік і оцінювання позакласного читання учнів.

2. Система роботи над дієсловом у початкових класах. Розробити і провести фрагмент уроку української мови для 4-го класу на тему «Змінювання дієслів за часами» (передбачити проведення дидактичних ігор).

Методика вивчення частин мови. Формування в молодших школярів уявлень про частини мови на основі встановлення їх семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Методика вивчення частин мови на основі зв'язного тексту.

Система роботи над дієсловом у початкових класах. Етапи формування поняття про дієслово. Методика часткового і повного морфологічного розбору дієслова.

3. Зміст, основні принципи і особливості будови програми з літературного читання для початкових класів. Види та способи читання. Навести приклад фрагменту уроку літературного читання оповідання, передбачити використання видів і способів читання.

Читання - важливий навчальний предметі одночасно - засіб навчання, один із видів мовленнєвої діяльності, які забезпечують розвиток комунікативних умінь і навичок.

Принципи змісту початкового навчання з читання: тематично-жанровий, художньо-естетичний, літературознавчий. Теми і жанри літературних творів, які входять до кола дитячого читання.

Виховне освітньо-пізнавальне і розвивальне значення навчального читання в початкових класах. Вплив змісту науково-пізнавальної і художньої дитячої літератури на формування особистості молодшого школяра.

Види читання (голосне, мовчазне), їх значення. Основні етапи розвитку навичок голосного і мовчазного читання молодших школярів. Співвідношення голосного і мовчазного читання в початкових класах.

Способи читання. Класифікація способів читання учнів 1-4 класів (по буквах, складах, складами і словами, цілими словами).

4. Якості повноцінних навичок читання і шляхи їх удосконалення. Формування навичок швидкого і свідомого, правильного і виразного читання молодших школярів. Навести приклад фрагменту уроку літературного читання оповідання, передбачити використання прийомів формування свідомості читання.

Методика навчання виразному читанню. Якості повноцінного читання - усвідомленість, правильність, швидкість, виразність (шляхи їхнього розвитку,

удосконалення).

Вимоги до правильного читання. Типові помилки під час читання, причини їхньої появи в учнів 1-4 класів. Прийоми запобігання можливим помилкам у процесі читання тексту учнями.

Програмні вимоги до темпу читання. Критерії вимірювання та оцінювання швидкості читання. Використання вправ на розвиток “читацького поля”, темпу читання.

Виразність читання. Вимоги до виразного читання: вміння розподілити своє дихання в процесі мовлення, читання, правильне артикулювання кожного звука в слові, чітка дикція, оволодіння нормами орфоєпії, вміння користуватися паузами (граматичними, логічними), логічним наголосом, інтонацією.

5. Нові підходи до проведення уроку читання в світлі сучасних концепцій літературної освіти молодших школярів. Методика читання казок. Навести приклад фрагменту уроку літературного читання казки (етап – робота над текстом казки). Виразно прочитати уривок казки (на вибір).

Основне завдання уроку читання - підготовка читача, який уміє читати, яскраво мислити, критично відчувати. Основні положення Концепції літературної освіти. Література - найскладніший вид естетичного сприймання. Прийоми аналізу художнього твору, адаптовані до вікових можливостей молодших школярів. Літературознавча пропедевтика у початкових класах передбачає ознайомлення школярів з окремими літературознавчими поняттями: сюжет, композиція твору (без уживання термінів), художній образ, жанри художніх творів, засоби художньої виразності, авторська позиція, тема та основна думка твору.

Принципи підходу до уроків читання: комплексність, доцільність, систематичність, творчість, створення атмосфери для самовираження дитини.

Структура сучасного уроку читання: повторення вивченого матеріалу; актуалізація опорних знань, умінь і навичок; мотивація навчальної діяльності; сприйняття та усвідомлення нового навчального матеріалу; розвиток мовленнєвих умінь та навичок.

Методика опрацювання казок. Педагогічна цінність читання казок. Ознайомлення учнів з казкою як жанром. Методика опрацювання казок залежно від тематичних особливостей (казки про тварин, фантастичні, побутові). Особливості методичної роботи над народною і літературною казками, художніми особливостями казки. Методика роботи з ілюстраціями, загадками, прислів'ями, вміщеними на сторінках читанки відповідно до змісту тексту.

6. Методика роботи над творами різних жанрів: оповідання, науково - популярної статті, вірша, байки. Методика заучування віршів на пам'ять. Навести приклад фрагменту уроку літературного читання вірша (байки, передбачити роботу над виразністю читання вірша, байки).

Значення роботи над оповіданнями для розвитку ідейно-тематичних, морально-етичних та естетичних уявлень і понять. Види, прийоми роботи, що передують читанню художнього твору для підготовки учнів до його сприймання.

Словникова робота: пояснення значення нових ключових слів, без розуміння яких діти не розуміють твору. Способи розкриття лексичного значення слів.

Методика навчання учнів складати план прочитаного оповідання. Методика підготовки учнів до усного переказу прочитаного. Види переказу: детальний, стислий, вибірковий, творчий.

Методика формування уявлення про байку як жанр літератури. Методика роботи над художніми образами байки, розкриттям алегорії, мораллю байки.

Структура і методика уроку опрацювання байки. Характеристика персонажів, мовних засобів байки.

Методичні настанови щодо опрацювання поетичних творів. Прийоми роботи над епічними і ліричними віршами. Опрацювання ліричних поезій залежно від видових особливостей (пейзажна, громадсько-політична, інтимна лірика). Прийоми заучування напам'ять віршованих текстів, уривків поезій. Структура і методика уроків на опрацювання віршів.

Методика опрацювання науково-пізнавальних статей і нарисів. Вплив роботи над науково-пізнавальними статтями, нарисами на формування в учнів елементів

світорозуміння, поваги до праці народу, його досягнень.

7. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Науково-методичні засади методу. Прийоми звукового аналізу та синтезу. Навести приклад фрагменту уроку української мови (навчання грамоти, читання) на вивчення звуків (ч), (ч) та позначення їх буквою «че».

Педагогічні вимоги до процесу навчання грамоти з урахуванням вікових особливостей дітей. Мотивація навчальної діяльності учнів шестирічного віку.

Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти: 1) загальні риси методу, його вихідні позиції, провідний принцип; 2) прийоми звукового аналізу; 3) прийоми звукового синтезу; 4) аналітико-синтетичні вправи в процесі навчання читати й писати; 5) складовий принцип українського письма та врахування його в навчанні грамоти; 6) склад як одиниця читання.

8. Основні періоди та етапи навчання грамоти. Зміст, структура, методика проведення уроків навчання грамоти у добукварний період. Навести приклад фрагменту уроку української мови (навчання грамоти) у добукварний період, передбачити розвиток мовлення учнів.

Основні періоди та етапи навчання грамоти за звуковим аналітико-синтетичним методом. Основні навчально-виховні завдання добукварного періоду. Обсяг знань, умінь і навичок, які учні повинні засвоїти в добукварний період.

Методика формування в учнів початкових уявлень про слово, речення, висловлювання.

Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями: звуки мовлення, голосний звук, приголосний звук, твердий приголосний, м'який приголосний, склад, наголос, наголошений склад (звук). Моделювання і конструювання звукової та складової будови слів. Активізація при цьому словникового запасу учнів.

Методика підготовки першокласників до письма. Ознайомлення учнів з технічними і гігієнічними вимогами, необхідними для успішного формування навичок письма; правильна постава під час письма, положення зошита і рук на парті, спосіб тримання пальцями олівця, ручки. Прийоми вироблення орієнтації у розліновці зошита в клітинку та для письма. Система графічних вправ при підготовці учнів до письма, методика їхнього проведення.

9. Лінгвістичні та психолого-педагогічні вимоги до букваря. Букварний період навчання грамоти, значення і завдання . Зміст, структура й методика проведення уроків читання у букварний період. Навести приклад фрагменту уроку української мови (навчання грамоти, читання) на визначення звуків (з), (з) та позначення їх буквою «зе».

Значення і завдання букварного періоду. Поділ букварного періоду навчання грамоти на етапи. Порядок розташування у «Букварі» букв за принципом частотності, його переваги.

Методика ознайомлення учнів з новою буквою та звуком (звуками), що позначаються нею, її алфавітною назвою.

Прийоми навчання учнів читати прямі двобуквені склади типу ПГ – П'Г, двоскладові слова. Поступове розширення поля читання. Використання розрізної азбуки, складових таблиць, динамічних складових абаків, малюнків з неповним підписом. Перехід до читання цілими словами.

Методика проведення вправ на звуко-буквений аналіз слів, моделювання і конструювання слів. Методика ознайомлення учнів різними способами позначення м'якості приголосних літерами І, Ъ, Я, Ю, Є. Спостереження за вживанням букв Я, Ю, Є, Ї для позначення звукосполучень [йа], [йу], [йе], [йї]. Прийоми розкриття звукового значення букви Щ, буквосполучень ДЖ, ДЗ. Звуко-буквений аналіз слів з апострофом.

Аналіз змісту, будови сторінок «Букваря», призначених для робіт в букварний період. Принципи опрацювання матеріалу сторінок «Букваря» та тематичних розворотів. Способи та види читання в букварний період.

10. Методика вивчення розділу «Будов слова» в початкових класах. Ознайомлення з елементами словотворення. Методика морфемного аналізу в 2-3

класах. Навести приклад фрагменту уроку української мови для 3-го класу на тему «корінь слова» (етап - засвоєння поняття «корінь»).

Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова та ознайомлення з елементами словотворення. Система у вивченні морфемної будови слова в початкових класах. Методика розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова.

Способи виділення морфемних частин слова; спостереження за роллю морфем у вираженні лексичного, граматичного значень слова. Пропедевтика вивчення елементів словотвору. Види словотворчих вправ, методика їх проведення. Методика часткового і повного морфемного розбору слів, зв'язок його зі звуко-буквеним, орфографічним та словотворчим аналізом. Поглиблення знань про будову слова, словотворчу роль префіксів і суфіксів, формотворчу роль закінчення в процесі вивчення частин мови.

11. Формування у молодших школярів поняття про частини мови. Система роботи над прикметником у початкових класах. Розробити фрагмент інтегрованого уроку української мови для 3-го класу в поєднанні з тематикою природничої освітньої галузі на тему «Загальне поняття про прикметник» (етап формування умінь та навичок).

Методика вивчення частин мови. Формування в молодших школярів уявлень про частини мови на основі встановлення їх семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Методика вивчення частин мови на основі зв'язного тексту. Система роботи над прикметником в початкових класах. Етапи формування поняття про прикметник. Методика часткового і повного морфологічного розбору прикметника.

12. Система роботи над вивченням орфографічних правил і умінь застосовувати їх на письмі. Види диктантів. Методика їх проведення та оцінювання. Підготувати зразок творчого диктанту для 4-го класу.

Соціальне значення оволодіння орфографією рідної мови. Навчання орфографії – одне з найважливіших завдань початкових класів. З історії розвитку методики навчання орфографії. Сучасні погляди на процес оволодіння орфографічними навичками. Опора методики навчання орфографії на принципи українського правопису. Методика опрацювання орфографічних правил. Дидактичні умови успішного засвоєння орфографії.

Види орфографічних вправ, їх значення у формуванні правописних навичок школярів. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічно грамотного письма. Види диктантів за способами сприймання, прийомами запобігання помилкам, характером відтворення учнями диктованого тексту, участю учнів у творенні тексту диктанту. Методика проведення різних видів диктантів.

Вимоги до текстів для диктантів. Значення і мета контрольного диктанту.

Методика підготовки учнів до контрольного диктанту, проведення його на уроці. Характер додаткових фонетичних, граматичних, орфографічних завдань до контрольного диктанту, методика їх постановки перед учнями, перевірки та оцінки.

Способи виправлення помилок у контрольних диктантах. Норми оцінювання результатів диктанту. Класифікація виявлених помилок, встановлення типових. Методика опрацювання виявлених у контрольних диктантах помилок – типових та індивідуальних.

13. Типи уроків вивчення граматичного матеріалу. Змістові та структурні вимоги до сучасного уроку української мови в початковій школі. Розробити і провести фрагмент нестандартного уроку української мови для 4-го класу на тему «Повторення вивченого про іменник як частину мови».

Урок - основна форма навчання. Змістові вимоги до сучасного уроку граматики; лінгвістичний, комунікативний, методологічний (діяльнісний), етнокультурознавчий (культурологічний) компонент змісту навчання.

Структурні вимоги до уроку; правильність визначення, чіткість формулювання теми уроку; чіткість цільової установки уроку, відповідність методів та прийомів роботи поставлені меті; визначене місце кожного окремого уроку в системі уроків із даного розділу; відповідність структури і мети уроку, вибір оптимального методу чи поєднання методів навчання.

Вимоги до організації домашнього завдання.

Види домашніх завдань: за способами виконання завдання (усні, письмові, навчально-практичні); за характером навчальної дії (репродуктивні, конструктивні, творчі); за функціями і етапами засвоєння.

Наочність - оди із важливих принципів навчання, засіб створення нових і відтворення вже існуючих чуттєвих образів у свідомості учня. Види наочності: предметна, ілюстративна, умовно-символічна, таблиці, технічні засоби навчання.

14. Методи і прийоми формування граматичних понять в учнів початкових класів. Мовний розбір, його види і методика проведення в 4 класі. Підготувати і провести морфологічний аналіз іменника.

Метод - спосіб досягнення результатів у пізнанні предмета науки і практиці його освоєння. Евристичний, проблемний, частково-проблемний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний методи навчання граматики.

Прийоми, конкретні шлях застосування методу. Загальнодидактичні прийоми: демонстрація, аналіз, порівняння, узагальнення; часткові методичні прийоми: спостереження за мовним матеріалом, граматичний розбір, списування. Етапи засвоєння граматичного поняття.

Вправи як метод, що забезпечує глибше осмислення мовних знань, формування, розвитку умінь, навичок. Види вправ за змістом навчального матеріалу, за характером розумових операцій (аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні), за формою навчальної діяльності (індивідуальні, колективні, групові, диференційовані). Вправи, що забезпечують розвиток мовлення учнів у процесі вивчення фонетики, граматики, орфографії.

Поєднання раціонального й емоційного в процесі навчання мови, використання текстів пізнавального, художнього значення, високого морального, громадського звучання, використання локального матеріалу, матеріалів “цікавої граматики”, ребусів, різних фразеологічних одиниць – ефективні шляхи розвитку навчально-пізнавальної активності учнів на уроках мови.

15. Методика опрацювання теми «Речення». Система вправ із синтаксису. Розробити і провести фрагмент уроку української мови для 4-го класу з розділу «Речення на тему» «Види речень за метою висловлювання та інтонацією» (етап – пояснення нового матеріалу).

Система роботи над елементами синтаксису і пунктуації. Методика розкриття синтаксичних понять: словосполучення, речення, розповідне речення, питальне речення, спонукальне речення, окличне речення, член речення, основа речення, підмет, присудок, головні члени речення, другорядні члени речення, однорідні члени речення, розділові знаки в реченні. Методика навчання учнів встановлювати смисловий і граматичний зв'язок між словами в реченні. Система аналітико-синтаксичних вправ із синтаксису (по класах), спрямованих на формування і розвиток синтаксичних умінь. Зв'язок роботи над реченням і словосполученням із розвитком контекстного мовлення.

Система роботи щодо засвоєння елементів пунктуації, ознайомлення з основами української пунктуації, вироблення в учнів елементарних пунктуаційних навичок у поєднанні з виразністю мовлення (читання). Види вправ із синтаксису: за зразком, конструктивні, творчі.

16. Методика опрацювання розділу «Мова та мовлення». Розробити і провести фрагмент уроку української мови на тему «Мова і мовлення» для 3-го класу (етап формування поняття про культуру мовлення).

Основні методи і прийоми формування в учнів початкових класів елементарних уявлень про мову як знакову систему; про виникнення мови, існування інших мов світу; про основні функції мови; про мовлення як мову в дії, в спілкуванні між людьми; про види мовлення (діалогічне і монологічне), форми мовлення (внутрішнє і зовнішнє – усне і писемне), етику мовлення.

Передумови успішного розвитку мовлення: удосконалення звуковимови і культури мовлення; засвоєння норм орфоєпії та орфографії; розширення, уточнення та активізація словникового запасу; поступове засвоєння граматичного ладу рідної мови.

Значення і завдання розвитку усного мовлення. Види, місце і методика вправ з

розвитку усного мовлення учнів 1-4 класів. Методика розвитку діалогічного мовлення. Вправи на побудову діалогів.

Методика формування в учнів уявлень про монологічне мовлення.

Завдання і методика розвитку усного монологічного мовлення. Види шкільних монологів (переказ прочитаного або прослуханого, побаченого; розповідь на основі власного життєвого досвіду, за матеріалами екскурсій, за картиною; виступ на певну тему тощо) та методика підготовки до усних висловлювань.

17. Методика опрацювання розділу «Текст» в початкових класах. Розробити і провести фрагмент уроку української мови для 3-го класу на тему «Зв'язок між реченнями в тексті. Спостереження за різними засобами зв'язку» (етап – формування знань про будову тексту).

Методика формування в учнів уявлення про текст, його тему, основну думку, будову тексту, засоби зв'язку речень у тексті. Залежність вибору мовних засобів від ситуації, мети висловлення, основної думки тексту. Основні види вправ з розвитку зв'язного мовлення: інформаційно-змістові; структурно-композиційні; лексико- та граматики-стилістичні; редагування.

Прийоми ознайомлення учнів з типами текстів: розповідь, опис, міркування.

Методика формування в молодших школярів елементарних уявлень про стилі українського мовлення на основі зіставлення і порівняння художніх і наукових описів, аналізу зразків ділового письма.

18. Основні напрямки роботи з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів у початкових класах. Види вправ на уроках розвитку зв'язного мовлення. Класифікація творів, методика їх проведення. Скласти і провести фрагмент уроку розвитку зв'язного мовлення для 3-го класу «Весна на моїй вулиці» (етап – підготовка до написання твору).

Загальне поняття про зв'язне мовлення.

Види вправ на вироблення умінь оперувати зв'язним мовленням: розгорнута відповідь за алгоритмом запитань; ведення систематичних записів, спостережень у щоденниках природи і погоди; розповідь на задану тему; усна передача змісту художнього тексту і виклад матеріалу в письмовій формі; запис відгуків на прочитані книжки, спектаклі, кінофільми; написання ділових паперів, оголошень.

Переказ - одна із складових частин усієї системи розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Класифікація переказів за дидактичною метою, типом мовлення, докладністю передачі змісту, місцем виконання.

Методика поетапної підготовки до усного і письмового переказу.

Твір – складова системи розвитку мовлення, важливий фактор у загальній системі формування світогляду учнів.

Класифікація творів за джерелом матеріалу; типом висловлювання; стилем мовлення; місцем виконання; ступенем участі учнів у складанні тексту; обсягом, уявою; за метою виконання - навчальні.

Методика роботи над побудовою твору (зачин, основна частина, кінцівка), розкриття теми і мети твору, складання плану.

Методика підготовки учнів до написання твору: збирання матеріалу; добір матеріалу відповідно до теми, систематизація його, словесне, мовне оформлення твору.

Методика аналізу учнівських творів. Мовні помилки і шляхи їхнього подолання. Типи допущених помилок. Критерії і норми оцінювання учнівських переказів і творів.

19. Види переказів і методика роботи над ними. Підготувати і провести фрагмент уроку переказу для 4-го класу (на вибір, етап-орфографічна підготовка).

Перекази в початкових класах, їх значення та дидактичні можливості. Види переказів, методика проведення різних видів переказу. Критерії і норми оцінювання.

20. Особливості методики вивчення займенника та прислівника в 4-му класі. Підготувати і провести творчі вправи на вивчення займенника і прислівника, обґрунтувати доцільність їх використання.

Методика ознайомлення з числівником, як частина мови. Особливості методики вивчення займенника в початкових класах. Змінювання займенників за особами та числами. Методика вивчення прислівника. Написання прислівників.

Критерії оцінювання

Рівень теоретичної та практичної компетенції студента визначається оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» «незадовільно».

Оцінка **«відмінно»** ставиться за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, творче висвітлення проблем, якісне виконання практичних завдань.

Оцінка **«добре»** ставиться за правильну і ґрунтовну відповідь, виконання практичного завдання. Допускається одна-дві помилки.

Оцінка **«задовільно»** ставиться в цілому за правильну відповідь. У ній порушена логіка викладу, неаргументованим висвітленням проблем, недостатньо якісним виконанням практичного завдання.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться за неправильну, неповну відповідь на питання білета, відсутність міцних знань з теоретичного курсу методики, неякісне виконання практичного завдання та 5-6 допущені помилки.

Література

1. Вашуленко М. С., Вашуленко О.В. Українська мова. Буквар: підруч. для 1 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 .К. : Видавничий дім " Освіта", 2018. 112 с. : іл.
2. Вашуленко М. С., Дубовик С.Г. Українська мова та читання : підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 К. : Видавничий дім "Освіта", 2019. 144 с. : іл.
3. Вашуленко О. В. Українська мова та читання : підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2 .К. : Видавничий дім " Освіта", 2019. 144 с. : іл.
4. Вашуленко М. С., Васильківська Н.А., Дубовик С.Г. Українська мова та читання : підруч. для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 .Видавничий дім " Освіта", 2020. 160 с. : іл.
5. Вашуленко О. В. Українська мова та читання : підруч. для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2 К. : Видавничий дім " Освіта", 2020. - 160 с. : іл.
6. Вашуленко М. С., Васильківська Н.А., Дубовик С.Г. Українська мова та читання : підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1. К. : Видавничий дім " Освіта", 2021. 168 с. : іл.
7. Вашуленко О. В. Українська мова та читання : підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2 К. : Видавничий дім " Освіта", 2021. 168 с. : іл.
8. Роєнко Л. М., Торчинська Т.А. Методика навчання української мови у початковій школі: практикум: посіб. для студ. МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2021. 148 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ

1. Методика навчання математики в дочисловий період. Наведіть приклад використання народознавчого матеріалу на уроках математики в дочисловий період.

Властивості (розмір, колір, форма) і відношення предметів. Взаємне розміщення предметів (справа, зліва, над, під і т.д.). Практичні вправи з групами предметів (порівняння груп предметів за кількістю). Лічба в межах 10 (пряма, зворотна, порядкова і кількісна). Організація діяльності учнів в дочисловий період.

2. Методика вивчення нумерації в концентрі «Десяток». Наведіть зразок міркування учнів при порівнянні чисел 5 і 7 різними способами.

Ознайомлення з числом і відповідною цифрою (лічба предметів множин, чисельність яких характеризується числом, що вивчається і показ відповідної цифри; утворення нового числа з попереднього і одиниці; співвіднесення кількості предметів з числом (цифрою) і числа (цифри) з відповідною кількістю предметів; порівняння числа, що вивчається з одиницею; вибіркова лічба в межах числа, що вивчається (кількісна і порядкова); розгляд і написання відповідної цифри). Принцип побудови натурального ряду чисел. Порівняння чисел (наочно-предметне порівняння чисельності відповідних множин,

порівняння чисел за їх словесним чи цифровим означенням). Склад числа (окремі випадки складу числа; впорядкована сукупність пар чисел, на які можна розкласти дане число).

3. Методика навчання додаванню і відніманню чисел в межах 10. Опишіть використання числової прямої для розв'язання прикладів $3+2$, $6-2$.

Знаходження суми або різниці двох предметних множин перелічуванням предметів. Ознайомлення з діями додавання і віднімання, зв'язок між ними та символікою дій. Складання і заучування таблиць додавання і віднімання в межах 10; застосування знань табличних результатів для обчислення виразів на дві дії (однакових чи різних). Ознайомлення з прийомами додавання і віднімання числа частинами та переставною властивістю дії додавання.

4. Методика вивчення нумерації в концентрі «Сотня». Підберіть завдання для математичного диктанту з метою перевірки засвоєння нумерації в концентрі «Сотня».

Усна нумерація в межах 20 (формування поняття про десяток; поурочне ознайомлення з числами 11-20; закріплення умінь лічити). Усна нумерація в межах 100 (утворення і назви чисел 21-39, 40-89, 90-100; виділення круглих чисел). Письмова нумерація (читання двоцифрових чисел, записаних у нумераційній таблиці; записування чисел у нумераційну таблицю; записування чисел без використання нумераційної таблиці). Порівняння чисел. Випадки додавання і віднімання чисел, що ґрунтуються на нумерації.

5. Вивчення усних прийомів додавання і віднімання чисел в межах 100. Запишіть структурну схему та висловіть міркування учнів при обчисленні значень $68-17$, $32+4$.

Складання та засвоєння таблиць додавання і віднімання з переходом через десяток. Усне додавання і віднімання двоцифрових чисел без переходу через десяток. Усне додавання і віднімання двоцифрових чисел з переходом через десяток.

6. Методика ознайомлення з діями множення та ділення. Таблиці множення і ділення. Наведіть приклади двох різних видів задач, що розкривають зміст дії ділення.

Методика формування уявлень про добуток і частку чисел. Назви компонентів і результатів цих дій. Зв'язок між діями множення і ділення.

Складання та засвоєння таблиць множення і відповідних таблиць ділення.

7. Вивчення нумерації в концентрі «Тисяча». Підберіть завдання для математичного диктанту з метою перевірки засвоєння учнями нумерації чисел в концентрі «Тисяча».

Називання, читання і записування чисел в межах 1000. Десятковий склад трицифрових чисел. Назви розрядних одиниць і співвідношення між ними. Порівняння чисел. Визначення кількості одиниць будь-якого розряду в трицифровому числі. Випадки додавання і віднімання, пов'язані з нумерацією чисел.

8. Методика вивчення усного додавання і віднімання в межах 1000. Поясніть різні способи обчислення прикладу $420-70$, виконайте структурні схеми.

Усне додавання і віднімання (додавання і віднімання круглих сотень; додавання і віднімання виду $60+90$ і $120-30$; додавання і віднімання виду $560+320$ і $560-320$; додавання виду $430+500$, $430+50$; додавання виду $230+70$; віднімання виду $200-60$; додавання виду $380+590$; віднімання виду $420-70$; віднімання виду $650-290$ і $600-270$).

9. Прийоми позатабличного множення і ділення в межах 100 і 1000. Яка теоретична основа обчислювальних прийомів 36:3, 76:4? Запишіть структурну схему до кожного з них.

Множення і ділення, пов'язані з числами 1 і 0, 10 і 100; множення і ділення розрядних чисел на одноцифрове число та множення одноцифрового числа на розрядне число; ділення виду $300 : 20$, $600 : 300$, $600 : 30$. Множення двоцифрового числа на одноцифрове й одноцифрового на двоцифрове; множення виду $120 \cdot 3$; ділення двоцифрового числа на двоцифрове та ділення виду $360 : 3$.

Ділення двоцифрових і трицифрових чисел на двоцифрове число при одноцифровій частці способом випробовування ($96 : 24$; $125 : 25$).

10. Методика формування часових уявлень в учнів початкової школи. Складіть різні види задач на обчислення часу (в межах доби).

Ознайомлення з одиницями часу. Дні тижня, доба, місяць, рік. Ознайомлення з циферблатом годинника, визначення часу за годинником. Задачі на час. Дії над іменованими числами, вираженими в одиницях часу.

11. Методика вивчення нумерації багатоцифрових чисел. Дайте характеристику числа 59723.

Чотирицифрові числа (називання чисел за межами першої тисячі; утворення числа 2000 і лічба тисячами до 10 000 (називання розрядних чисел першого розряду другого класу); утворення, читання і записування будь-яких чотирицифрових чисел; десятковий склад чисел і визначення всього числа десятків, сотень і тисяч у числі).

П'ятицифрові числа (читання і записування п'ятицифрових чисел в межах 20 000; утворення числа 20 000 і лічба десятками тисяч до 100 000 (називання розрядних чисел другого розряду другого класу); утворення, читання і записування будь-яких п'ятицифрових чисел; порівняння чисел і визначення числа десятків, сотень і тисяч у п'ятицифровому числі).

Шестицифрові числа (послідовність вивчення теми аналогічна попередній). Поняття класу (таблиця розрядів і класів).

12. Методика формування навичок письмового додавання і віднімання. Створіть проблемну ситуацію до засвоєння письмового додавання двоцифрових чисел.

Письмове додавання і віднімання двоцифрових, трицифрових та багатоцифрових чисел.

13. Методика формування навичок письмового множення і ділення багатоцифрових чисел. Які помилки можуть допустити учні в письмових обчисленнях $2517 \cdot 204$ і $390328 : 4$? Вкажіть шляхи їх попередження та ліквідації.

Множення двоцифрових чисел на одноцифрове число.

Ділення трицифрових чисел на одноцифрове число.

Формування навичок письмового множення і ділення багатоцифрових чисел: множення і ділення на одноцифрове число; множення і ділення на двоцифрові і трицифрові розрядні числа; множення і ділення на двоцифрове число.

14. Методика роботи над складеними задачами. Види творчої роботи над складеними задачами.

Складена задача. Етапи роботи над складеними задачами (ознайомлення зі змістом задачі, аналіз задачі і відшукування способів її розв'язування, розв'язування задачі, перевірка розв'язання і відповіді) . Творча робота над розв'язаною задачею.

15. Методика формування навичок розв'язування простих задач. З числами 8 і 4 складіть прості задачі, які розкривають зміст арифметичних дій.

Задачі, які розкривають конкретний зміст арифметичних дій (задачі на знаходження суми і остачі, задачі на знаходження добутку і частки).

Задачі на знаходження невідомих компонентів арифметичних дій: доданка, зменшуваного, від'ємника, множника, діленого, дільника.

Задачі, пов'язані з поняттям різницевого чи кратного відношення двох чисел: задачі на збільшення чи зменшення числа на кілька одиниць або в кілька разів (у прямій і непрямій формах), на різницеве чи кратне порівняння двох чисел.

16. Залежність між величинами швидкість, час і відстань. Наведіть приклад задачі на знаходження швидкості. Складіть до неї дві обернені задачі. Поняття швидкості. Прості задачі на знаходження швидкості, часу та відстані рухомого об'єкту. Складені задачі на рух (на зустрічний рух, рух в протилежних напрямках та рух в одному напрямку).

17. Методика вивчення площі фігур. Опишіть методика роботи з палеткою.

Поняття площі. Одиниці вимірювання площі. Вимірювання площі прямокутника. Задачі, пов'язані з поняттям площі. Вимірювання площі фігур за допомогою палетки.

18. Методика формування початкових уявлень про дроби. Наведіть приклади задач на знаходження дроби від числа та числа за однією його частиною.

Ознайомлення з частинами, їх записом. Знаходження частини числа та числа за відомою його частиною. Ознайомлення з дробами та їх записом.

Порівняння дробів. Знаходження дроби від числа та числа за його дробом.

18. Пропедевтика алгебри в початкових класах. Наведіть приклад рівняння на знаходження невідомого зменшуваного. Висловіть міркування учнів.

Формування і розвиток уявлень учнів про числовий вираз. Перетворення і порівняння числових виразів. Числові рівності і нерівності. Вирази зі змінною (підготовка до ознайомлення зі змінною, ознайомлення з буквеним позначенням змінної, знаходження значень виразів зі змінною).

Рівняння (розв'язування рівнянь, розв'язування задач складанням рівнянь).

Нерівності зі змінною. Задачі з буквеними даними.

19. Пропедевтика геометрії в початкових класах. Складіть бесіду до ознайомлення з відрізком та променем у 1 класі.

Розвиток просторових уявлень молодших школярів (орієнтування в напрямках руху і в розміщенні предметів відносно самого себе та відносно іншого об'єкту, на площині та в просторі. Формування уявлень про лінії і відрізки (крива і пряма лінії, відрізок, ламана лінія, зображення відрізків та вимірювання їх довжини). Ознайомлення з багатокутниками (кути багатокутника, трикутник, прямокутник, квадрат), колом і кругом. Поняття геометричних тіл.

Критерії оцінювання

Оцінка «**відмінно**» – студент досконало знає програмовий матеріал, глибоко та системно володіє методикою опрацювання основних змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової освіти; розуміє суть формування предметної математичної та загальнонавчальної компетентності, що забезпечує особистісно-соціальний та інтелектуальний розвиток учнів початкової школи.

Оцінка «**добре**» – студент демонструє повноту і глибину знань, конкретність і узагальненість, усвідомленість опрацювання певного матеріалу, робить самостійні висновки на основі індуктивних та дедуктивних міркувань щодо засвоєння системи математичних знань та формування умінь і навичок, спрямованих на досягнення результатів, що відповідають державним вимогам загальноосвітньої підготовки молодших школярів.

Оцінка «**задовільно**» – вміє пояснити теоретичні положення за допомогою схем та таблиць, відтворює в достатньому обсязі навчальний матеріал, проте не готовий до формування інтересу до вивчення математики, творчого підходу до виконання математичних завдань.

Оцінка «**незадовільно**» – студент розпізнає та відтворює інформацію в конкретній ситуації, проте не готовий до формулювання предметної математичної компетентності, відповідь фрагментарна.

Література

1. Богданович М. В., Козак М.В., Король Я.А. Методика викладання математики в початкових класах: навч. посіб. 4-е вид., перероб. і доп.. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. 359 с.
2. Скворцова С. О. Методика навчання математики в другому класі. Методичний посібник для вчителів перших класів та студентів педагогічних вузів. Одеса: Фенікс, 2011. 262 с.
3. Скворцова С. Методика навчання математики в першому класі. Методичний посібник для вчителів перших класів та студентів педагогічних вузів. Одеса: Фенікс, 2011. 240 с.
4. Скворцова С., Онопрієнко О. Нова українська школа: методика навчання математики в 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегрованого і компетентнісного підходів: навч.-метод. посіб. Харків : вид-во «Ранок», 2019. 352 с.
5. Математика: підруч. для 1 класу закладів загальної середньої освіти/А.Заїка. – Т.: Підручники і посібники, 2018. 144 с.
6. Математика: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти/А.Заїка. Т.: Підручники і посібники, 2019. 144 с.
7. Математика: підруч. для 3 класу закладів загальної середньої освіти. У 2 ч. Ч 1 /А.Заїка. Т.: Підручники і посібники, 2020. 144 с.
7. Математика: підруч. для 3 класу закладів загальної середньої освіти. У 2 ч. Ч 2 /А.Заїка. Т.: Підручники і посібники, 2020. 144 с.
8. Математика: підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти/ У 2 ч. Ч 1. А.Заїка. Т.: Підручники і посібники, 2021. 144 с.
9. Математика: підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти/ У 2 ч. Ч 2. А.Заїка. Т.: Підручники і посібники, 2021. 144 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

1. Формування уявлень про взаємозв'язок природи та суспільства. Скласти фрагмент уроку для 1-го класу на тему «Людина – частина природи і суспільства». Поняття природи. Природа як об'єкт людської діяльності, пізнання і наслідування.

Жива і нежива природа, їх відмінність і взаємозв'язок.

Різні погляди на співвідношення природи і суспільства. Суспільство як якісно відмінна

частина природи. Єдність і відмінність природи та суспільства, їх взаємозв'язок

Методика проведення уроку з теми: «Людина-частина природи і суспільства» у 1 класі.

2. Формування знань молодших школярів про життя людини як найвищу цінність. Навести приклад фрагменту уроку для 4 класу на тему «Життя людини – найвища цінність».

Життя людини - ланка в існуванні світу. Сенс та мета життя.

Цінність життя. Марнування життя. Ставлення до життя та спосіб життя.

Життєвий шлях людини.

Методика проведення уроку змістової лінії «Людина». Скласти фрагмент конспекту уроку у 4 класі на тему «Життя – найвища цінність».

3. Методика формування знань про різні види людської діяльності. Підібрати методи й прийоми навчання для реалізації мети уроку у 3 класі на тему «Праця людей різних професій».

Діяльність як спосіб існування, розвитку та самореалізації людини.

Потреби як основа людської діяльності.

Закон зростання людських потреб. Свідоме формування потреб. Творча і нетворча (стереотипна, репродуктивна) діяльність.

Особливості творчої особистості. Як розвивати свої творчі задатки та здібності. Формування поняття про трудову та професійну діяльність людини. Планування.

Навчання як складова життєвого успіху.

Змістова лінія «Людина». Скласти фрагмент конспекту уроку на тему «Праця людей різних професій» («Я досліджую світ», 3 клас).

4. Формування уявлень про духовний світ людини. Скласти фрагмент конспекту уроку у 3 класі на тему «Риси характеру, які сприяють досягненню успіху».

Почуття та емоції як форми психічного відображення, їх відмінність у людей і тварин.

Багатство і різноманітність людських почуттів. Вищі (духовні) почуття (дружба, любов). Зовнішні прояви емоцій та почуттів. Культура почуттів та її виховання. Психічні властивості людини. Темперамент і характер.

Характер людини та його головні риси.

Змістова лінія «Людина». Скласти фрагмент конспекту уроку на тему «Риси характеру, які допомагають досягнути успіху» у 3 класі.

5. Методика формування уявлень про права та обов'язки людини. Навести приклад фрагменту уроку у 3 класі на тему «Стосунки людей у суспільстві».

Природні права людини. Їх співвідношення з суспільними.

Загальна Декларація прав людини. Права і обов'язки людини. Права та обов'язки дітей. Специфіка формування правової свідомості в початковій школі.

Скласти фрагмент конспекту уроку у 3 класі на тему «Стосунки людей у суспільстві».

6. Формування уявлень про культуру. Скласти фрагмент уроку-навчального проєкту у 3 класі на тему «Славені українці».

Визначення поняття культури. Матеріальна і духовна культура. Історичність культури. Спадкоємність культури та традиції.

Традиційні та сучасні суспільства. Єдність та відмінність національного та загально-людського в культурі. Мова у засвоєнні культури.

Методика формування уявлень про культуру, історичну та культурну спадщину, внесок українців у світову культурну та наукову спадщину.

Роль кожної людини у збереженні різних культур.

Скласти фрагмент конспекту уроку-навчального проєкту «Славені українці».

7. Методика формування уявлень про спілкування та його роль в житті людини. Скласти фрагмент уроку у 4 класі на тему «Що дає людині спілкування?»

Спілкування та його роль у житті людей. Сутність спілкування. Потреба у спілкуванні та способи її задоволення. Роль спілкування у становленні та розвитку людини.

Форми та види спілкування.

Мова як головний засіб людського спілкування. Природна та штучні мови.

Роль міміки і жестів у спілкуванні. Особливості спілкування в соцмережах.

Культура і мистецтво спілкування. Правила спілкування.

Способи підвищення культури спілкування, вирішення конфліктів.

Методика формування поняття «спілкування» у початкових класах.

Скласти фрагмент уроку на тему «Що дає людині спілкування?» («Я у світі», 4 клас).

8. Формування уявлень про сім'ю в соціальній структурі суспільства. Навести приклад фрагменту уроку у 3 класі на тему «Сім'я, склад сім'ї, обов'язки».

Сім'я в соціальній структурі суспільства. Роль сім'ї в людському житті.

Склад сім'ї та обов'язки членів сім'ї. Духовний мікроклімат сім'ї.

Особливості формування сімейних цінностей.

Скласти фрагмент уроку на тему «Сім'я, склад сім'ї, обов'язки».

Критерії оцінювання

Оцінка «відмінно». Студент викладає питання, висвітлюючи проблемні протиріччя; переконливо аргументує власну точку зору на питання; самостійно знаходить і використовує першоджерела, додаткову літературу для виконання творчих робіт, вирішення проблемних завдань; вміє узагальнювати, систематизувати набуті знання; приймає активну участь в дискусіях; цілком самостійно може засвоїти інформацію різних джерел і творчо її викласти в усній або письмовій формі, ґрунтовно висловлюватись та дискутувати на задану тему, пропонувати проблемні, суперечливі питання для розгляду іншими; може бути експертом і консультантом в навчанні інших студентів; застосовує набуті знання в життєвих-ситуаціях.

Оцінка «добре». Студент може самостійно логічно висвітлити матеріал теми, висловлювати власну думку щодо окремих проблем, дати відгук на відповідь іншого студента; з допомогою викладача аналізує, узагальнює, систематизує матеріал; складає схеми, таблиці; готує реферати і доводить їх зміст до студентів; оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворити, аналізувати, узагальнювати, систематизувати; переконливо аргументує власну точку зору.

Оцінка «задовільно». Студент може відповісти на запитання з допомогою викладача, або самостійно висвітлити окреме питання теми, репродуктивно відтворити частину навчального матеріалу теми; дати визначення понять та навести приклади; вміє використовувати під час відповіді діаграми, схеми, таблиці; за допомогою викладача користується словниками, посібниками, першоджерелами.

Оцінка «незадовільно». Студент може усно відтворити декілька понять, термінів; вибирає правильну відповідь з тестових завдань початкового рівня; може двома-трьома простими реченнями передати зміст окремої частини теми, знаходить відповідь на запитання викладача в тексті підручника, посібника.

Література

1. Арцішевський Р.Л. Світ і людина. Проб, підруч. для 8. – 9 кл. Київ: Освіта, 1992.
2. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 1-2 класах НУШ. Харків: Генеза, 2020. 256 с.
3. Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf
4. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://newstandart.nus.org.ua/>
5. Крамаренко А. Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів ОПШ «Початкова освіта». Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 420 с.
6. Кріль О., Охріменко Л. Методичний кейс: громадянська та історична освітня галузь («Я досліджую світ»): методичний посібник. Дрогобич: Швидкодрук, 2021. 114 с. URL: <https://edera.gitbook.io/glossary/metodiki-vikladannya-u-1-klasi/worldio>. 2018.
7. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja./Н.М. Бібік. та ін. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
9. Тараненко С.П. Інтеграція навчальних предметів як засіб формування в учнів початкової школи цілісності сприйняття навколишнього світу. URL: <http://library.ippro.com.ua>. 2017.
10. Типові освітні програми Нової української школи. 1-2 та 3-4 класи. К.: Світоч, 2019. 336 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

1. Словесні методи навчання і методика їх використання в процесі вивчення природничої освітньої галузі. Скласти фрагмент уроку «Я досліджую світ» у 2 класі на тему «Різноманітність рослин. Їх будова» з використанням словесних методів навчання.

Розповідь як систематичне викладення фактичного матеріалу. Значення розповіді. Види розповіді. Вимоги до розповіді вчителя. Підготовка вчителя до розповіді.

Бесіда як діалогічна форма викладу і вивчення навчального матеріалу. Значення бесіди. Вимоги до запитань учителя. Види бесіди.

2. Спостереження – провідний метод вивчення природи на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ» .Скласти програму спостережень для учнів 4 класу за осінніми змінами у природі.

Значення спостереження для учнів початкових класів у пізнанні навколишнього середовища. Роль вчителя в організації спостережень за природою з учнями I-IV класів.

Завдання спостережень: навчальні, розвиваючі, виховні.

Види спостережень, їх особливості.

Ускладнення в організації спостережень за природою з 1-го по 4-й клас. Використання нескладних приладів під час спостережень.

3. Методика проведення дослідів та практичних робіт під час вивчення природничої освітньої галузі. Навести приклади дослідів для учнів 3 класу, які демонструють властивості повітря.

Виховне та навчальне значення дослідів .

Види дослідів: демонстраційні та фронтальні.

Методика проведення демонстраційних та фронтальних дослідів.

Підготовка вчителя до уроку з використанням лабораторних дослідів.

Значення практичних робіт для засвоєння учнями програмового матеріалу.

Практичні роботи в класі, на шкільному подвір'ї, географічному майданчику, навчально-дослідній ділянці.

4. Загальна характеристика природничої освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти. Скласти тематику проектів, передбачених Типовою освітньою програмою НУШ для 1-4 класів, що реалізують природничу освітню галузь.

Мета та завдання природничої освітньої галузі.

Змістові лінії та їх характеристика.

Обов'язкові результати навчання, визначення освітньою галуззю.

5. Урок-екскурсія в природу. Методика його проведення. Скласти план-конспект уроку – екскурсії для учнів 2 класу на тему: «Як упізнати весну».

Природнича екскурсія – одна з форм організації навчального процесу, що потребує застосування активних методів навчання.

Освітнє і виховне значення уроку-екскурсії.

Ввідні і заключні екскурсії.

Структура уроку-екскурсії в природу.

Підготовка вчителя та учнів до екскурсії.

6. Нестандартні уроки як засіб підвищення ефективності навчання в процесі вивчення природничої освітньої галузі. Розробити сценарій нестандартного уроку з інтегрованого курсу « Я досліджую світ» у 4 класі урок – аукціон на тему «Людина і природа».

Нестандартний урок - імпровізоване навчальне заняття, що не має традиційної структури.

Особливості і значення нестандартних уроків.

Типи нестандартних уроків, методика їх проведення.

Критерії оцінювання

Під час відповіді на питання з методики навчання природознавства студент повинен виявити знання програми з природознавства для початкової школи, глибоке володіння методикою використання різних методів, прийомів і засобів навчання для формування реальних уявлень про предмет і явища природи, розкриття змісту природничих понять, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між предметами і явищами природи, формування екологічної свідомості, патріотичних і естетичних почуттів учнів початкових класів.

Студент повинен виявити здатність на практиці реалізувати сучасні вимоги до навчання, виховання і розвитку учнів в процесі навчання природознавства, виявити рівень знань і умінь, які є основою творчого і свідомого розв'язання навчально-виховних завдань.

На основі зазначених критеріїв встановлено такі норми оцінювання:

Оцінка «відмінно» - студент виявляє здатність реалізувати на практиці сучасні вимоги до навчання і виховання школярів, володіє запасом знань і умінь для творчого підходу до розв'язування основних освітніх і виховних природничих завдань. Відповідь глибока, наукова, ґрунтовна, логічно послідовна, аргументована своїми прикладами.

Оцінка «добре» - студент володіє поняттями, відтворює їх зміст, має достатню теоретичну підготовку.

Оцінка «задовільно» – студент володіє знаннями у формі понять, відтворює їх зміст, уміння, володіє на рівні виконання за зразком.

Оцінка «незадовільна» – студент володіє знаннями у формі окремих прикладів, елементарних уявлень і понять які з труднощами застосовує на практиці.

Література

1. Бібік Н. М., Бондарчук Г. П. Методика навчання природознавства у початковій школі: навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Слово», 2021. 208 с.
2. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів ЗСО на засадах компетентнісного підходу. Київ.: Генеза, 2019. 256 с.
3. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів ЗСО на засадах компетентнісного підходу. Київ.: Генеза, 2021. 240с.
4. Кукалець М. В. Методика навчання природознавства у початковій школі: навчальний посібник. Львів.: “Новий світ-2000”, 2018. 223с.
5. Мельничайко О. І., Науменко В. О. Методика навчання природничої галузі в початковій школі: практико-орієнтований підхід. Харків : Ранок, 2022. 144 с.

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

1. Фізичне виховання молодших школярів – складова частина національного виховання. Скласти план бесіди про значення виконання фізичних вправ для здоров'я школярів.

Витоки фізичного виховання в Україні.

Дисципліна «Теорія та методика фізичного виховання» та її міждисциплінарні зв'язки.

Основні поняття теорії фізичного виховання: фізична культура, фізичне виховання, фізкультурна освіта, фізичний розвиток, фізична підготовленість, спорт (професійний, олімпійський, масовий), фізична рекреація, фізична реабілітація.

Психологічні і анатомо-фізіологічні особливості учнів молодшого шкільного віку.

Руховий режим учнів молодшого шкільного віку.

Фізичне виховання учнів початкових класів. Мета, оздоровчі, освітні і виховні завдання на сучасному етапі розвитку Української держави.

Засоби фізичного виховання молодших школярів. Фізичні вправи – основний засіб фізичного виховання. Вплив виконання фізичних вправ на збереження і зміцнення здоров'я школярів. Роль природних сил (сонця, повітря, води) у фізичному вихованні школярів. Гігієнічні чинники: особиста і громадська гігієна, режим праці і відпочинку, харчування і сну, засобів відновлення організму.

2. Загальні основи розвитку фізичних якостей молодших школярів.

Скласти фрагмент конспекту уроку фізичної культури з метою розвитку швидкості і спритності школярів засобами рухливих ігор та естафет.

Загальна характеристика фізичних якостей.

Методика розвитку швидкості, сили, гнучкості, витривалості і спритності.

Фізичні вправи для розвитку фізичних якостей.

Комплексний характер розвитку фізичних якостей.

3. Урок фізичної культури – основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Тема уроку. 3 клас. Індивідуальні і командні види спорту. Футбол. Загальнорозвивальні вправи з м'ячами. Удари внутрішньою частиною стопи і зупинка м'яча підшвою. Навчальні двобічні ігри у футбол (мініфутбол). Визначити конкретні завдання на урок.

Місце уроку фізичної культури серед інших форм фізичного виховання молодших школярів.

Особливості проведення уроків фізичної культури.

Характеристика оздоровчих, освітніх і виховних завдань уроку.

Структура уроку. Завдання і зміст підготовчої, основної і заключної частин уроку.

Побудова уроку. Визначення конкретних завдань на урок фізичної культури.

4. Урок фізичної культури – основна форма організації фізичного виховання у початкових класах. Тема уроку. 4 клас. Видатні українські спортсмени. Комплекс вправ ранкової гімнастики. Човниковий біг (4x9 м). Рухливі ігри та естафети. Визначити конкретні завдання на урок та підготувати план уроку.

Методи і способи організації учнів на уроці.

Фізичне навантаження та його дозування на уроці. Щільність уроку. Побудова пульсової кривої уроку.

Типи шкільних уроків фізичної культури.

Міжпредметні зв'язки на уроках фізичної культури у початкових класах.

Міжпредметна щільність уроку.

Інвентар і обладнання. Матеріально-технічна база з фізичного виховання в школі.

Особливості проведення нестандартних уроків у початкових класах.

Руханкові домашні завдання з фізичної культури.

5. Позаурочні форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку. Скласти план сценарію фізкультурно-художнього свята.

Форми занять фізичними вправами учнів молодшого шкільного віку.

Завдання позаурочних форм фізичного виховання.

Характеристика і методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів протягом навчального дня.

Зміст форми та методика проведення позакласної роботи у початкових класах.

Фізичне виховання поза школою.

Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей.

Індивідуальні самостійні заняття.

Критерії оцінювання

Оцінка «**відмінно**» ставиться у випадках, коли майбутній вчитель початкових класів має глибокі, системні і міцні знання навчального матеріалу, викладає зміст матеріалу у логічній послідовності, вміє самостійно користуватися джерелами інформації, аналізувати, систематизувати, оцінювати вивчений матеріал та здатний усвідомлено використовувати його у майбутній педагогічній діяльності.

Оцінка «**добре**» ставиться, якщо майбутній вчитель початкових класів виклав навчальний матеріал дисципліни у логічній послідовності, вміє користуватися джерелами інформації, аналізувати і систематизувати вивчений матеріал та здатний використовувати його у майбутній педагогічній діяльності.

Оцінка «**задовільно**» ставиться у випадках, коли майбутній вчитель початкових класів виклав навчальний матеріал не в повному обсязі. Відповідь має неточності. Студент-випускник здатний використовувати навчальний матеріал у майбутній педагогічній діяльності.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться у випадках, якщо майбутній вчитель початкових класів не виклав навчальний матеріал. Студент-випускник не здатний використовувати навчальний матеріал у майбутній педагогічній діяльності.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: mon.gov.ua > osvita > zagalna-serednya-osvita > derzhavni-standart.
2. Кругляк О., Кругляк Т., Кругляк Н. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання молодших школярів: навчально-методичний посібник–практикум для студентів фахових педагогічних коледжів. Тернопіль: ТАЙП, 2023. 168 с.
3. Круцевич Т.Ю. Теорія и методика фізичного виховання. Т.2. – К.: Олімпійська література, 2008. 368 с.
4. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів [монографія]. – 3-є вид., перероб. та допов. – Дніпропетровськ: Інновація, 2014. 372 с.
5. Несен О.О. Козлов А.В. Фізичне виховання з методикою навчання у закладах початкової освіти: навч.-мет. посіб. – Харків: ХНПУ ім. Г.Сковороди, 2023. 191 с.
6. Нова Українська школа: методика навчання фізичної культури у 1-4 класах ЗЗСО / А.А.Боляк, Г.А.Коломоєць, А.А.Ребрина, Н.Л.Боляк. – К.: Освіта, 2021. 160 с.
7. Огністий А., Огніста К. Теоретико–методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. – Т.: ТАЙП, 2015. 241 с.
8. Типові освітні програми для учнів 1-2 класів. Режим доступу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2019/10/5d9d8feb1ce4f316467013.pdf>
9. Типові освітні програми для учнів 3-4 класів. Режим доступу:
10. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni->
11. Шиян Б.М., Омеляненко І.О. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 2. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2012. 304 с.

МЕТОДИКА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

1. Методика проведення уроку дизайну і технології. Типи уроків, їх характеристика.

Структура уроку дизайну і технологій, його основні етапи. Різновиди форм організації праці учнів: фронтальна, ланкова, бригадна, індивідуальна тощо.

Підготовка плану-конспекту уроку. Вибір об'єктів навчальної праці й навчальної художньо-конструкторської творчості. Реалізація у плані-конспекті мети й навчальних завдань уроку: розвивальних, виховних, навчальних і профорієнтаційних.

2. Робота з папером на уроках «Дизайн і технології». Скласти фрагмент конспекту уроку (вступна бесіда) в 1 класі на тему «Гарячий чай з лимоном.

Аплікація».

Види паперу (для писання, для друку, креслярсько-малювальний, кольоровий, копіювальний, обгортковий та ін.).

3. Робота з волокнистими матеріалами на уроках «Дизайн і технології». Скласти фрагмент конспекту уроку (аналіз зразка виробу) у 4 класі на тему «Часник-захисник».

Види волокнистих матеріалів (натуральні – з волокон рослинного та тваринного походження; хімічні -- штучні).

4. Робота з природними матеріалами на уроках «Дизайн і технології». Скласти фрагмент уроку (послідовність виконання роботи) в 3 класі на тему «Равлик».

Види природних матеріалів та їх специфічні особливості. Екологічно доцільна заготівля природних матеріалів, зберігання та підготовка до роботи.

5. Дати характеристику методів навчання, що розрізняються за джерелом інформації. Скласти фрагмент уроку (бесіда) в 3 класі на тему «Витинанка. Вазон».

Словесні (розповідь, бесіда, пояснення); наочні (демонстрація виробів, креслення, технологічні картки, таблиці, фільми); практичні (трудові вправи, досліди, виконання практичної роботи).

6. Види інструктажу на уроках «Дизайн і технології». Скласти фрагмент конспекту уроку» (інструктаж з техніки безпеки) в 4 класі на тему «Український віночок».

Інструктаж – це сукупність методичних прийомів, за допомогою яких учитель підготовлює і спрямовує навчально-практичну діяльність учнів.

7. Робота з папером на уроках «Дизайн і технології» (Оригамі). Скласти конспекти уроку (бесіда) в 1 класі на тему «Співучі пташки. Оригамі» .

Техніка оригамі їх види.

8. Робота з папером на уроках «Дизайн і технології» (Аплікація з рваного паперу). Скласти фрагмент уроку (послідовність виконання) в 1 класі на тему «Прогулянка під дощем».

Види аплікацій мозаїка, рваний папір, торцювання. Способи виконання.

Критерії оцінювання

Оцінка «**відмінно**» ставиться у випадках, коли студент глибоко володіє системою знань в межах, визначених програмою; на високому рівні володіє дедуктивними навичками осмислення навчального матеріалу; володіє варіативністю способів застосування знань; практичні завдання виконує чітко і правильно

Оцінка «**добре**» ставиться у випадках, коли студент вміє застосовувати інформацію в нових умовах; володіє поняттями; відповідь буде у певній логічній послідовності, практичні завдання виконує з окремими неточностями, що не впливають на загальний вигляд готового виробу.

Оцінка «**задовільно**» ставиться у випадках, коли студент розуміє основний навчальний матеріал, практичними вміннями володіє на рівні аналогії.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться у випадках, коли студент засвоїв не систему знань, а окремі питання; має елементарні уявлення у виконанні творчого завдання; відповідь фрагментарна.

Література

1. Атаманчук П.С. Методика трудового навчання у закладах загальної середньої освіти: навч. посіб. Київ: Слово, 2020.

2. Бібік Н.М., Коберник О.М. Методика навчання освітньої галузі «Технології»: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2021.
3. Бондар В.І. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2020.
4. Гільберг Т.Г., Тарнавська С.С. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–4 класах. Київ: Освіта, 2022.
5. Кизим Н.І. Основи проектно-технологічної діяльності учнів у галузі «Технології». Київ: Педагогічна думка, 2018.
6. Кудік І.В. Методика навчання трудового навчання у початковій школі. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020.
7. Лещенко М.І. Методика викладання трудового навчання і технологій. Черкаси: Брама, 2022.
8. Малярчук О.В. Трудове навчання в початковій школі: методика та технології. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019.
9. Маковійчук О.В., Шульга А.В. Методика навчання технологічної освітньої галузі в початковій школі: навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівець. Нац.ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022, 164 с.
10. Монько Г.Ф., Гуз К.А. Інноваційні педагогічні технології в технологічній освіті. Львів: СПОЛОМ, 2020.
11. МОН України. Нова українська школа: методичні рекомендації з викладання інтегрованих курсів у 1–4 класах. Київ: ІМЗО, 2023.
12. Смирнов С.О. Методика навчання предмета «Технології» у школі: підручник. Харків: Ранок, 2019.
13. Столярчук В.І. Технологічна освіта в початковій школі: методика, зміст, діяльність. Львів: СПОЛОМ, 2021.
14. Шиян Р.Б. Освітня галузь «Технології» у початковій школі: методичні рекомендації. Київ: МОН України, 2022.

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ З МЕТОДИКОЮ

1. Урок музичного мистецтва – основна форма організації музичного виховання у початкових класах. Скласти фрагмент уроку для 3-го класу на тему «Козацькому роду нема переводу».

Мета та завдання уроку музичного мистецтва.

Принципи музичного виховання.

Характерні особливості та структура уроку музичного мистецтва.

Взаємодія видів музичної діяльності на уроці музичного мистецтва.

2. Методика вироблення навичок слухання музики на уроках музичного мистецтва. Навести приклади ефективних методів музичного виховання під час слухання музики на уроці музичного мистецтва на тему «Подорожуємо до театру». (2 клас). (Б. Фільц опера-казка «Лісова пісня»: пісня Горобчика, пісня Журавля, пісня лісових мешканців).

Особливості музичного сприймання.

Основні етапи ознайомлення учнів з музичним твором.

Використання методів під час слухання музичного твору.

Раціональний підбір музичного матеріалу враховуючи вікові особливості дітей.

3. Хоровий спів – провідний вид музично-виконавської діяльності на уроках музичного мистецтва у початковій школі. Розробити фрагмент уроку: методика

розучування пісні А. Філіпенка «Ой заграйте, дударики». Тема «Наша Батьківщина – рідна Україна». (1 клас).

Формування вокально-хорових навичок.

Розвиток музичного слуху.

Охорона дитячого голосу.

Методика розучування пісенного матеріалу.

4. Дитяча музична творчість в освітньому процесі початкової школи. Навести приклади творчих завдань з грою на дитячих музичних інструментах. Тема «Зимові фантазії» (2 клас).

Види творчих завдань.

Імпровізація як один із основних видів творчих завдань.

Гра на дитячих музичних інструментах.

Музично-ритмічні рухи.

Критерії оцінювання

Оцінка «відмінно» ставиться у випадках, коли студент має глибокі і системні знання навчального матеріалу, вміє викласти цей матеріал у логічній послідовності, дає відповіді на додаткові запитання, правильно вирішує практичне завдання;

Оцінка «добре» ставиться, якщо студент виклав навчальний матеріал дисципліни у логічній послідовності, дав відповіді на додаткові запитання, правильно вирішує практичне завдання;

Оцінка «задовільно» ставиться у випадках, коли студент виклав навчальний матеріал не в повному обсязі, поверхнево розкрив практичне завдання;

Оцінка «незадовільно» ставиться у випадках, якщо студент не виклав матеріал дав неправильні відповіді на додаткові запитання.

Література

1. Бондаренко Л. М. Музичне мистецтво : підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2020. 112 с.
2. Лисенко О. І. Музичне мистецтво : підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2020. 128 с.
3. Масол Л. Методика навчання мистецтва у початковій школі. – К.: Ранок, 2006. – 255 с.
4. Мельник Н. В. Музичне мистецтво : підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти. Харків : Ранок, 2021. 120 с.
5. Савченко О. Я., Ковальчук Т. П. Музичне мистецтво : навчально-методичний посібник для вчителя початкової школи. Тернопіль : Світ успіху, 2019. 96 с.
6. Ростовський О. Теорія і методика музичної освіти. Т.: Навчальна книга – Богдан 2011. 640с.
7. Ростовський О. Методика викладання музики в початковій школі. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2000. – 213 с.
8. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навчальний посібник. Т.: Навчальна книга – Богдан, 2014. 472 с.
9. Шевченко Л. В. Музика : підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Освіта, 2019. 112 с.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

1. Тематичне малювання як один з основних видів роботи на уроках мистецтва в НУШ. Змодельуйте фрагменту уроку (постановка творчого завдання) для 3 класу за програмою НУШ на тему «Козацькому роду нема переводу. Перегляд фрагменту мультфільму із серіалу «Козаки». Художньо-творче завдання – малювання веселих козаків з мультфільму (кольорові олівці, фломастери).

Види тематичного малюнку. Підготовка вчителя до уроку такого типу. Діапазон ефективних методів та прийомів для реалізації складових етапів уроку.

2. Декоративна робота в початкових класах, її значення в естетичному вихованні дітей і розвитку їх творчих здібностей. Змодельуйте фрагменту уроку (педагогічне пояснення послідовності виконання завдання) для 2 класу за програмою НУШ на тему «Наша рідна Україна, мов веснянка солов'їна. Петриківський розпис. Вправа: малювання ягідок пальчиком і зернятком пензликом (гуаш)». Художньо-творче завдання – створення візерунка «Калина» зі стебелець, листочків і ягідок (гуаш).

Види декоративного малювання на уроках мистецтва. Педагогічний малюнок. Методичні вимоги до ведення педагогічного пояснення послідовності виконання творчого завдання.

3. Мета і завдання уроків ліплення у загальному розвитку учнів. Змодельуйте фрагменту уроку (рефлексія) для 1 класу за програмою НУШ на тему «Ляльковий театр. Актори-ляльководи». Художньо-творче завдання – ліплення з пластиліну одного з персонажів казки «Плескачик».

Види занять з ліплення. Підготовка вчителя до уроків такого типу. Способи та технічні прийоми ліплення. Методика проведення занять ліплення в НУШ.

Критерії оцінювання

Оцінка **«відмінно»** ставиться у випадках, коли майбутній вчитель початкових класів володіє глибокими, міцними знаннями; аргументує свою відповідь; досконало володіє термінологією; наводить приклади з власного досвіду, набутого на переддипломній практиці.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо студент виявляє знання та розуміння переважної більшості навчального матеріалу; володіє термінологією; наводить приклади, почерпнуті з методичної літератури.

Оцінка **«задовільно»** ставиться у випадках, коли студент знає та відтворює половину навчального матеріалу відповідно до тексту підручника або пояснення викладача, однак не може навести прикладів.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться у випадках, якщо студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхневі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно висловити думку.

Література

1. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. Київ: Мистецтво, 2001. 178 с.
2. Гандзій П.А. Уроки малювання. Київ: Знання, 2005. 224 с.
3. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва. Київ: Слово, 2007. 320 с.
4. Коновець С.В. Образотворче мистецтво в початковій школі. Київ: Знання, 2000. 79 с.
5. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей. Київ: Кондор, 2006. 200 с.

6. Красовська, О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі. Львів: Новий світ – 2000, 2012. 292 с.
7. Кириченко М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002. 190 с.
8. Мартинова В.П. Мистецтво: особливості викладання в початковій школі: навчально-методичний посібник. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 111 с.
9. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посібник для вчителів. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
10. Масол Л. М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу». Київ: Генеза, 2019. 208 с.
11. Масол Л. М. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Київ: Генеза, 2020. 160 с.
12. Масол Л. М. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи у системі мистецької освіти. Київ: Педагогічна думка, 2010. 232 с.
13. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. Київ: Освіта України, 2008. 274 с.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

1. Методичні засади вивчення змістової лінії «Здоров'я» в межах соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Підібрати методи та прийоми для реалізації мети уроку у 2 класі на тему «Як зміцнювати своє здоров'я?»

Формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки в межах змістової лінії «Здоров'я».

Зміст і вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки молодших школярів за даною змістовою лінією.

Стисла характеристика основних показників фізичного здоров'я.

Формування у молодших школярів основ культури харчування як складової здорового способу життя.

Методика формування основ здорового способу життя. Скласти фрагмент конспекту уроку на тему «Як зміцнювати своє здоров'я?» («Я досліджую світ» 2 клас)

2. Методичні засади вивчення змістової лінії «Безпека» для реалізації соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Навести приклад фрагменту уроку у 4 класі на тему «Безпека на дорозі»

Формування навичок безпечної поведінки вдома, школі та в природному і техногенному середовищі в межах змістової лінії «Безпека».

Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкової школи з основ безпеки життєдіяльності.

Особиста відповідальність за власну безпеку.

Особливості поведінки людини у небезпечних та екстремальних ситуаціях.

Методика проведення уроку з теми «Безпека на дорозі»

3. Методичні засади вивчення змістової лінії «Добробут» в межах соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Навести приклад уроку-проєкту у 3 класі на тему «Мій розпорядок дня».

Розвиток етичної поведінки молодших школярів у соціумі в межах змістової лінії «Добробут».

Валеологічні основи конфліктології і методи подолання конфліктних ситуацій.

Формування у молодших школярів життєвих компетентностей фізичного, психічного та соціального здоров'я як пріоритетне завдання НУШ.

Метод проектів – засіб ефективного формування здоров'язбережувальної компетентності учнів на уроках «Я досліджую світ».

Навести приклад уроку-проекту у 3 класі на тему «Мій розпорядок дня»

4. Методи організації навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Розробити фрагмент уроку для учнів 3 класу на тему «Правила здорового харчування»

Дидактична суть і структура методу навчання.

Групи методів навчання основам здоров'я в 1-4 класах: словесні, наочні, практичні, методи регуляції життєдіяльності та фізкультурно-оздоровчі.

Поняття про методи активізації навчально-пізнавальної діяльності (інтерактивні методи). Характеристика деяких інтерактивних методів (“мозковий штурм”, рольова гра, аналіз проблемних ситуацій, робота в групах...), які використовуються у навчанні молодших школярів основам здоров'я.

Вибір оптимального поєднання різних методів і прийомів навчання.

Розробити фрагмент уроку для учнів 3 класу на тему «Правила здорового харчування».

5. Засоби формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів при вивченні соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Скласти фрагмент уроку для 1 класу з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій на тему «Фізичні вправи і здоров'я»

Поняття про засоби навчання. Види наочних посібників, дидактичні вимоги до них. Методика роботи з наочними посібниками.

Підручники з курсу «Я досліджую світ», їх роль в навчальному процесі, особливості підручників. Методика роботи з підручниками на уроці.

Застосування мультимедійних засобів для формування позитивної мотивації учнів на здоровий спосіб життя.

Використання інформаційно-комп'ютерних технологій на різних етапах уроку.

Оптимальний вибір засобів навчання для реалізації поставленої мети уроку.

Скласти фрагмент уроку для 1 класу з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій на тему «Фізичні вправи і здоров'я»

Критерії оцінювання

Оцінка «**відмінно**» ставиться за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, творче висвітлення проблем, якісне виконання практичних завдань.

Оцінка «**добре**» ставиться за правильну і ґрунтовну відповідь, виконання практичного завдання. Допускається одна-дві помилки.

Оцінка «**задовільно**» ставиться в цілому за правильну відповідь. У ній порушена логіка викладу, неаргументованим висвітленням проблем, недостатньо якісним виконанням практичного завдання.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться за неправильну, неповну відповідь на питання білета, відсутність міцних знань з теоретичного курсу методики, неякісне виконання практичного завдання та 5-6 допущені помилки.

Література

1. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. К.: Літера, 2017. 128 с.

2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. К.: Літера, 2017. 80 с.
3. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів ЗСО на засадах компетентнісного підходу. Київ.: Генеза, 2019. 256 с.
4. Гільберг Т., Тарнавська С., Павич Н. Навчально-методичний посібник. Нова українська школа: Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів ЗСО на засадах компетентнісного підходу. Київ: Генеза, 2021. 240 с.
4. Типові освітні програми Нової української школи. 1-2 та 3-4 класи. К.: Світоч, 2019. 336 с.